

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XXI

ЛИСТОПАД — 1971 — NOVEMBER

Ч. 195

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

В Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario.

M. Filenko,
40 Strathcona Rd.
St. Catharines, Ont.

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Mr. Alex Konowal,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005.

Mr. Iw. Ivahnenko,
Featherbed Ln,
Hopewell, N. J., 08525.

Mr. Iw. Hrynkо,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

Mr. L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

Mr. W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144.

У. Зах. Німеччині:

Mr. Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany.

В Англії:

Mr. A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England.

В Австралії:

Mr. S. Krywolap,
Box 1586 M,
G.P.O. Adelaide,
S. Australia.

Листування з редакцією та
адміністрацією просимо
слати на адресу:

MOLODA UKRAINA
Postal Station "M", Box 40
Toronto 21, Ontario, Canada

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:
O.D.U.M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, USA

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

У США:

12 чисел — \$5.00 (амер.); 24 числа — \$9.00 (амер.)

У Канаді:

12 чисел — \$5.00 (канадських); 24 числа \$9.00 (канадських)
Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

В усіх країнах Південної Америки:

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).
Ціна одного примірника: 0.25 амер. дол.

В усіх країнах Європи:

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 америк. дол.)
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

В Австралії:

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадських
центів.

Статті, підписані прізвищем або ініціалами автора, не завжди
відповідають поглядам редакції.

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: В. Біляїв — Поезії. Б. Олександрів —
Шляхами чужини. В. Бендер — Осінь. Г. Сидорець — Слово до мо-
лоді. З одумівського життя і праці. Родинна хроніка. В. Корева —
Чарівні сльози геліад. Сторінка Юного ОДУМ-у. Зелена аптека. Нав-
коло нас. Навколо світу. Гумор.

На обкладинці: Ансамбль бандуристів ім. Г. Хоткевича філії ОДУМ-у
в Торонто, Канада.

Володимир БІЛЯЙВ

Володимир Біляїв — автор збірки поезій "Поліття", що вийшла в липні цього року у Філадельфії, США. Збірка ця є ніби підсумком понад 25-річної творчості поета. Крім оригінальних поезій в ній є також переклади. Подаємо ласкавий увазі читачів кілька поезій з цієї збірки.

**

Таким — бува народжується вірш,
Де кожне слово знак, а не лише ознака.
Поглянеш ранком і очам не віриш:
Вохріє на деревах вересневий накуп.

І пошум верховіть не той, що був колись,
Зелений порив не вихрється вгору —
Додому петляє завилькуватий лист,
На травнику гаптуючи узори.

Ще тиждень — два і мотлохом вогким
Впадуть з дерев киреї вересневі,
І чорні віти, мов офіри дим,
Провозвістять зими близької невість.

А ти замкнений в коло звиклих змін,
Відчуєш знову до нового гін —
Тобі у мареві крихкого верховіття
Уявляться плоди прийдешнього поліття.

І певний, ти молитимешся, щоб
Собою буть, позбувшись всіх оздоб.

ПОБРАТИМАМ

Над світом прошумлять могутні крила літ,
Нові сузір'я розцвітуть у зоряних просторах,
Сучасних пам'ятників мармур і граніт
Час невблаганний розітре на порох.

І по музеях тлітиме прапорів оксамит,
Там і вінок лавровий не один зів'яне.
І тільки хрест березовий, як неповторний міт,
Триватиме повік. Звичайний, дерев'яний.

Він сятиме вічно на полях звитяг
Над тими, хто любов не розділяв на чверті —
Знамено перемог, святої жертви стяг,
Творцем воздвижений величний знак безсмертя.

1948

ЗАКОН

Тут нашвидку насипані могили
Орач порозорав, заскородив —
І похилилося колосся обважніле,
Де хтось востаннє голову схилив.

Насущний хліб. І як же не збагнути
Того незмінного, правічного ества?
Ти все береш, щоб знову все вернути,
О, земле-мати, чорна і черства!

1948

ДІОГЕН

Бувальщина оця відома із давен.
В Гелладі у погожу, світлу днину
Світильник засвітив премудрий Діоген
І з ним по вулицях побрів.
— Розшукую людину, —

Так горожанам він здивованим сказав
І далі світло ніс перед собою...
Чи зір старечий тьмарила сльоза?
Чи серце трудне повнилося журбою?

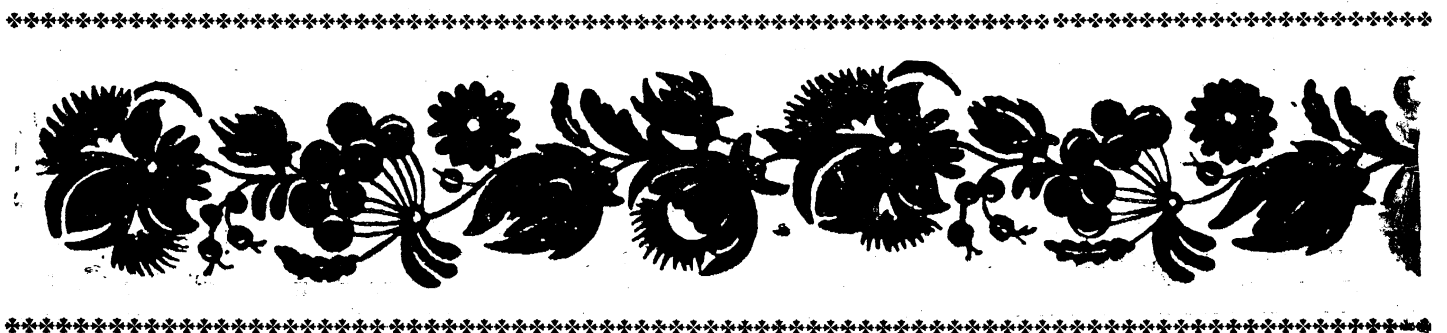
Сади пишались золотом плодів,
Шумів на площах галасливий натовп.
Що думав він, що вдень з вогнем ходив,
Щоб не знаходити людину і минати?

З під ніг натовплених злітали голуби,
У слід йому сміялись старші й діти.
Невже ж, блукаючи, він думав:
— Ну хоч би
Одну-єдину лиш на мить уздріти!

Котилась темінь з гір, а він все йшов та йшов,
Звисав світильник у руці старечій,
— Як вдень з вогнем людини не знайшов,
Вночі ж її шукати недоречі...

Бувальщина оця відома із давен,
Та помиляються і мудреці великі —
Незрячу душу мав сердечний Діоген,
Людина є. Удень, вночі, навіки.

1949

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

ШЛЯХАМИ ЧУЖИНИ

(Спроба кіносценарія)

Суворі малолюдні краєвиди східної Канади пробігають повз вікно затишного вагону канадської національної залізниці. В купе — троє хлопців 20-25-літнього віку, емігранти з Європи. У багажнику над їх головами — кілька саморобних валізок і пакунків з наліпками "ЗАЛЬЦБУРГ", "РЕГЕНСБУРГ", "МЮНХЕН", "ГАМБУРГ" й т. п. Хлопці вдягнуті досить убого, обличчя змучені й неголені, але настрої оптимістичний. Один з них присадкуватий студент-медик лежить горілиць і курить, другий — журналіст, в окулярах, читає ілюстрований журнал, третій — високий, сухорлявий, мелянхолійно дивиться у вікно, за яким пробігають фермерські стодоли, корови, дротяні загорожі та миршаві ліси. Журналіст виймає з кишені невеличку мапу Канади, розглядає й каже:

— Ще приблизно 800 миль... завтра ввечері будемо на місці. Якщо й на півночі такі ліси, як тут, то рубати їх, навіть для таких лісорубів, як ми, буде не важко. Цікаво буде побачити, як Влодко, — киває головою в бік студента, — візьме в свої пухленькі руді пилку чи сокиру і приступить до розбудови канадського лісопромислу...

Студент (пустивши хмару диму): — Що ж, невесела перспектива... Від одної думки про це мене проймає мелянхолія. Але якось то буде! Викручусь. Може стану магазинером чи обліковцем, а може тета визволить. Я тут маю в Канаді тету, тільки хто зна, де вона і як зветься. Вдома називалася Бура, а тут напевно місіс Браун, чи щось у цьому роді. Треба буде зразу ж почати розшуки...

Високий одвертається од вікна, сягає рукою у багажник, дістає скрипку й починає грати. Лунає тужна мелодія, щось тремке і болюче, про далеку, в синіх туманах батьківщину, про розлуку з коханою, про карпатські смереки. Студент і журналіст спершу мовчки слухають, а згодом починають підтягати. Біля них збираються посажири. Спершу хлопці не звертають на це уваги, співають пісню за піснею, але зненацька зауваживши біля себе чималу аудиторію — кондуктора, продавця кока-кола з кошиком, старого фермера, негра, кількох жінок і дівчат — зніяковіло замовкають. Лунають оплески.

— Найс, вері найс! — чути з юрби, — Трай егейн! Гу ар ю, фелловс? Фром ват контрі?..

Хлопці пробують порозумітися зі слухачами, але ніхто з них не говорить по-англійськи. Перекручена німецька мова не допомагає. Майстром міміки й жестикуляції виявляється студент-медик. Він витворює руками, ногами і всім тілом такі маніпуляції, що глядачі регочуть. Його товариші сміються теж. Трохи збоку, біля вікна, сидить дівчина, перегортає книжку "коміксів", курить,

зграбно тримаючи цигарку в пальцях з довгими фарбованими нігтями і час-до-часу позирає на чужинців. І коли студент, наблазнувавшись до схочу, махнув рукою і зрезигновано сказав: "Ех, темнота, нічого не розуміють! Так уже, здається, добре все вияснюю, а вони як барани!" — дівчина встала, підійшла до гурту і пояснила:

— Ми не барани, я андерстенд український, мій тато український!"

Хлопці зніяковіли.

— Але ж, — сказав студент, заникуючись, — але ж... яким чином?

— Звідки ви тут? — спитав журналіст.

Дівчина мовчала, посміхаючись і з цікавістю розглядаючи хлопців. А тоді, натішившись доволі їх ніяковістю, сказала, вживаючи тієї чудернацької українсько-англійської мови, якою розмовляє народжена в Канаді українська молодь:

— Вел, май нейм із Ен, але тато називає мене Ганна. Тато й мама приїхали до Канади давно, може двадцять, може тирті їрс. Спершу тато мали ферму на вестах, а тепер мають у Торонто ресторан. Вері найс ресторан, приїдьте подивитися...

Студент:

— Ми дуже радо подивились би й на ресторан, і на вашого тата, і на що завгодно, мила дівчино, але мусимо, на жаль, їхати в ліс...

— Мусите?

— Мусимо... Контракт.

Дівчина (задумано): Ай сі... (Зацікавлено і трохи кокетливо дивиться на хлопців. По хвилині надуми питає): А ви дуже хочете до лісу? (Хлопці глянули один на одного і засміялися).

— Ні, не дуже, — сказав студент, — бо одна річ гуляти в лісі, а друга — викорчовувати дерева. Ми воліли б жити в місті, у великому місті, де ввечері багато вогнів, шуму вулиць, кав'ярень і музики... взагалі, де пульсує життя.

— Життя пульсує і в лісі, — сказав високий, — треба тільки вміти його бачити...

Поїзд уповільнив хід. За вікном пропливають станційні будови. Дівчина бере з полиці валізу і готується висідати. Студент підхоплюється помагати їй.

— Я думаю, — каже вона, натягаючи рукавички, — що ми могли б колись зустрінутися. Тато дуже цікавиться людьми зі старого краю. Йому було б цікаво вас побачити. Гір іс май адрес... (Пише на шматку паперу свою адресу і дає хлопцям. Потім несподівано повертається до високого й каже):

— А ви грали чудово... Я хотіла б більше слухати вашу музику...

Високий мовчить. Потім поволі бере скрипку й каже:

— Я заграю вам ще на прощання. Гаразд?

— Гаразд, — каже дівчина, і, коли вона поволі

сходить східцями вагону, що зупиняється, і йде поволі пероном, їй услід лунає дзвінка, тужлива мелодія. На пероні дівчина ще обертається і махає рукою:

— Гуд-бай! Пишіть!

Свисток — і поїзд знову рушає. Хлопці розміщуються вигідніше в переділлі, але попереднього веселого настрою вже немає. Студент зідхає, розводить руками і сердито заглиблюється в читання якогось журналу...

Кадр міняється. Ліс... Могутні дерева, сонце, лісове птаство... На широкій галявині — гори спиланих стовбурів, бараки, різне лісорозробне приладдя. Люди в строкатому одязі зрізують сосни, обрубують гілки, звозять і сортують величезні колоди. Чути дзвін важких ланцюгів, гуркіт механічної пилки та різноманітні вигуки всіма мовами. Серед цієї метушні проходять четверо людей — три новоприбулі хлопці та форман. Форман впевнено йде поміж стосами колод, час-до-часу зупиняючись і роблячи пояснення.

— Ці колоди, — каже він, — треба складати рівно по дванадцять у ряд, щоб було легко чекувати. А гілки треба обрубувати ось так (бере сокиру й обрубуює), а тоді відтягати он туди на купу.

Хлопці мало розуміють його англійську мову, тому слухають, нічого не питаючи. Форман зауважує це і бере одного з робітників за перекладача. Робітник перекладає по-словацькому:

— Он рече, же те древо треба уложити повно по дванадцять, а те веткі обцюхати і забрати на страну.

Хлопці не багато краще розуміють словака, але все ж їм приємно чути слов'янську мову і вони посміхаючись, кажуть:

— Так, так, гаразд.

Італієць, що працює з студентом, пробує зач'язати з ним розмову, але нічого з того не виходить. Студент пробує розповісти йому щось про Україну, малює галузкою на піску дороги примітивну мапу й каже:

— Тут італ'яно, а тут (він тикає галузкою в інше місце примітивної мапи) — тут україно. Зрозумів?

Італієць сміється.

Журналіст обрубуює на стовбурах гілки, час-до-часу, коли поблизу нікого немає, кладе сокиру і швиденько щось записує на клаптику паперу. Посміхаючись, перечитує, ховає в кишеню і береться знову за сокиру. Потім знову виймає папір, щось записує і ховає. Так повторюється кілька разів.

Сонце сідає за деревами. Втомилені пілоденною працею, робітники розходяться по бараках. Наші хлопці, вмившись і повечерявши, закурюють.

— Дивна річ, — каже студент, — мені все не йде з голови та лізчина. Ені, чи як її, що ми зустріли в поїзді. Цікава дівчина.

— Що ж, — каже журналіст, — можна спробувати написати їй листа. Все одно писати нікому. — Він виймає аркуша паперу й подає студентові:

— Пиши!

Студент вагається.

— Що ж я їй писатиму? — каже він.

— Пиши, що в лісі дуже гарно, що ти день і ніч думаєш про неї, зрештою пиши, що хочеш. Чим глупіший буде лист, тим більше шансів, що він сподобається.

Студент ще якийсь час вагається, а тоді, час-до-часу підводячи очі догори, мов вирішуючи якусь надзвичайну проблему, і висолоплюючи язика, починає писати:

"Дорогесенька Ганнусю, Ені! Ми приїхали в ліс. Тут дуже файно, є багато всяких цвітів і дерев, але сумно за тобою. Такої гарної дівчини, як ти, я ще не видів. Я весь час думаю про тебе і не можу заснути"...

Солодко позіхає, схиляє голову на руки і спить...

Журналіст підходить до столу, бере листа і вголос читає.

— Гм... — каже він іронічно, — якщо після такого листа серце Ені не розтане, як весняний сніг, то, мабуть, цього серця в неї й нема.

Високий і собі сміється. Журналіст бере перо й дописує:

"Ені, ми з приємністю згадуємо нашу зустріч з вами. Це була дуже гарна несподіванка — зустріти канадську українку за таких незвичайних обставин. Хочемо вірити, що наша зустріч ще колись повториться. Пишіть! Ваші знайомі з поїзду".

Високий мовчки виходить надвір, сідає на пеньку і дивиться, як між гіллям дерев погасають останні промені сонця. Закурює. З бараку виходить журналіст і сідає поблизу. Деякий час мовчить. Чути шум недалекого потічка. Журналіст виймає з кишені папір, знову щось дописує, ви-креслює, знов дописує, а тоді підходить до високого й подає йому папірець. Високий розгортає і, посміхаючись, читає. Потім мугикає щось собі під ніс, помахуючи в такт рукою, і, нарешті, стиха починає пісню, що її підхоплює автор тексту — журналіст.

ПІСНЯ

Ой ліси ви, ліси, неозорі,
Самотою овіяні дні.
Над лісами займаються зорі,
Як в далекій моїй стороні.

Ми пройшли крізь тумани і спеки,
Під осіннім дрижали дощем.
Але пам'ять про рідні смереки
Ми й донині в серцях бережем.

Проминають і будні, і свята,
Але згадку святу не зітруть,
Як із дому хороші дівчата
Проважали нас з квітами в путь.

І в тривожні, розбурхані ночі,
Коли землю окутує тінь,
Нам донині зоріють їх очі
Крізь сувору чужу далечинь...

Ми пройшли крізь тумани і спеки,
Під осіннім дрижали дощем,
Але пам'ять про рідні смереки,
Про полтавські поля бережем...

Підчас виконання цієї пісні на екрані пропливають, наче в чарівному калейдоскопі, картини української природи: ліси, гаї, українські дівчата в національному одязі, села, Дніпро, Карпати...

Біля них поволі збирається гурт лісорубів у різноманітному вбранні і мовчки слухають. Студент-медик в бараку протирає заспані очі, слухає, а тоді й собі вибігає надвір і приєднується до товаришів. Темніє. Хтось розкладає ватру і в її відблиску на тлі темного мовчазного лісу лісоруби здаються якимись нереальними постаттями з понурої середньовічної легенди. Після хлопців починає співати настроєво-подібну пісню італієць, потім німець, потім словак і поляк — творячи надзвичайний своєю обставиною, а також і якістю, інтернаціональний концерт.

Кадр міняється. Вулицею міста проходить листоноша. Зупиняється біля одного будинку і вкидає в двері листа. З того боку дверей, зсередини, листа підіймає дівчина. Це Ені. Вона вдягнена просто, по-домашньому, і тому виглядає приємніше, ніж у поїзді. Розриває конверта і читає. Це лист від хлопців-лісорубів. Ені сміється. Ще раз перечитує листа і задумується. А тоді йде в сусідню кімнату до батька, статечного чоловіка років 60-ти, і показує йому листа. Батько посміхається.

— Ну, цей, що пише перший, це якийсь жар-тун, а другий видається мені серйознішим. Як би там не було, — каже він по короткій павзі, — а це наші люди, і треба б було їм чимнебудь допомогти.

— Чим? — питає Ені.

— Або я знаю? — задумливо відповідає старий. — Треба було б їх спершу відвідати, поговорити...

Кадр міняється. В лісі знову кипить робота. Лісовою дорогою мчить відкрите авто, за кермом якого сидить Ен. На ній ясна, блакитна сукня, волосся перев'язане блакитною стрічкою, що злегка розвівається на вітрі. Вона зупиняє авто, дивиться на мапу і знову їде. Після численних поворотів по лісових дорогах, в'їжджає в табір. Один по одному робітники зупиняються, кладуть лопати, пилки, сокири і зосереджують увагу на авті з дівчиною. Авто під'їжджає до адміністративного бараку, дівчина виходить з авта, йде в середину. Лісоруби підморгують один до одного й жартують. —

— Це напевно до Франца, — каже словак, киваючи у бік старого німця, і всі регочуть.

Тим часом з адміністративного бараку виходить чоловік і гукає:

— Джан, Гаррі, Бил! Кам гир!

Хлопці кидають роботу і крокують до адміністративного бараку. Їх проводить зацікавленими поглядами решта робітників.

В адміністративному бараці, куди медик вхо-

дить першим, а музикант останнім, дівчина кінчає щось пояснювати керівникові лісорубки. Той стрічає хлопців лукавою посмішкою.

— Вел, — каже він, перегортаючи якісь папери на столі, — ця леді приїхала до вас на візиту. Чи це правда, що ви артисти?

— Розуміється, — поспішив ствердити студент. — Я — оперний співак, мій колега Джан (показав на високого) — композитор, а Гаррі — письменник.

— Мені дуже приємно, — каже керівник лісорубки, — мати в себе в таборі таких людей. Дуже приємно... Я розумію, що робота в лісі вам не відповідає, але ви підписали контракта, як лісоруби. Може я міг би вам у якийсь спосіб допомогти?

— А чи не можна б так анулювати контракт? — жваво спитав студент. — Ми хотіли б жити в місті...

— Контракт є контракт, — посміхнувся керівник лісорубки. — Але я можу дати вам кращу працю.

— Щодо мене, — сказав високий (Джан), то я маю намір повністю відбутися свій контракт. Мені тут більш подобається, ніж у місті.

Дівчина злегка вражено і зацікавлено дивиться на нього.

— А тим часом, — каже керівник лісорубки, — з нагоди приїзду до вас цієї молоді леді я даю вам денну відпустку. Ми покажемо нашій гості все наше підприємство. Згода?

— Згода! — кажуть хлопці.

Всі виходять з бараку і йдуть між стосами дерев, дощок, серед всякого лісорозробного приладдя. Їх проводять цікавими поглядами робітники. Студент-медик всіляко намагається звернути на себе увагу дівчини. Він збирає в лісі і дарує дівчині квіти. Ені дякує, бере квіти, але за хвилину лишає їх на стосі дощок. Студент хоче показати їй, як працює автоматична пилка, але дівчина, не дослухавши його до кінця, йде в інший бік. Вона виразно зацікавлена Джаном. Але Джан не проявляє до неї особливого зацікавлення.

Сонце хилиться до обрію. Робітники складають інструменти і рушають до бараків. Дівчина прощається з друзями і сідає в авто. Її оточують суцільним колом лісоруби. Всі бажають їй щасливої дороги і махають руками та капелюхами, аж поки авто не зникає за деревами.

Листки календаря перегортає вітер. Кілька кадрів лісу. Спершу ліс зелений, потім жовтий, потім зовсім без листу. Потім ліс у снігу. Наші хлопці навчилися лісового промислу і бадьоро працюють. Одного дня, весною, їх викликають до офісу і видають папери про закінчення контракту. Кожен з хлопців дістає по чималій пачці грошей. Керівник лісорубки тисне їм руки і бажає всього найкращого. Біля бараку їх чекає власне авто — стара, досить знищена, модель року 1938-1940. Хлопці складають у багажник свої пожитки, на ходу випивають з друзями пляшку горілки і рушають. Їм прощально махають руками ті, що

лишаються. Авто виїжджає на широку дорогу і непевно мчить вперед, під недосвідченою рукою студента.

— Цікаво, — каже студент, — що скаже Ені, як побачить, що ми приїхали власним авто?

— Ясно що, — іронізує журналіст, — серце її відразу розтопиться і вона кине тебе в обійми. Ще б пак, таке розкішне авто...

— Може скажеш, що ні? — питає студент. — Заплатив цілих 200 доларів. Не їде, а пливе...

У цю хвилину авто починає гарчати, чмихати і зупиняється. З авто валить густий дим. Хлопці поспішно вилізають. Відкривають мотора, заглядають, щось пробують, крутять туди й сюди кермо, але авто мертве.

— От так купив! — каже студент, чухаючись. — А продавець впевняв, що це авто майже нічим не гірше від того, що в президента Трумена!

— Його справа впевняти, — відповів журналіст, — а твоя не дуже вірити.

— Та як не вірити чоловікові, коли він запевняє і клянеться всіма родичами, жінкою, дітьми і тещею, що авто добре, — сперечається студент. — Ось гарантія, — дістає він з кишені папірця.

— Гарантія то добра, — каже журналіст, — але авто ні до чого. А нам треба їхати авто, а не гарантією.

— Що ж робити? — розгублено питає студент. Він хвилину думає, а тоді рішуче простує до недалекої газолінової станції.

— Ти куди? — питає Джан.

— Телефонувати.

— До кого?

— Звісно до кого. До Ені. Хай приїжджає допомагати, — каже студент і зникає у дверях газолінової станції.

Кадр міняється. Гарне авто, те саме, яким Ені приїжджала на візиту до лісорубів, на великій швидкості їде хвилястими серпентинами асфальтової дороги. За кермом — студент, поруч нього Ені, решта двоє — ззаду. Настрій подорожніх піднесений. Журналіст, жартома диригуючи, починає "Ой, дівчино, шумить гай, кого любиш, забувай", — решта, крім дівчини, підхоплюють, і луна далеко розносить їхню пісню. Потім студент співає сольо — "Ой, я нещасний, що маю діяти" — і кожен раз, як співець бере високу протяжну ноту, авто виїжджає на гору, і з'їжджає вниз, коли співець бере нижчу ноту — так, немов і авто бере участь у пісні. З пагорків у долини, з долин на пагорки з'їжджає авто серпентинами прекрасної лісової дороги. Кілька разів авто робить небезпечні повороти, кожного разу вирівнюючись, і нарешті, коли співець бере особливо високу, протяжну ноту, з'їжджаючи з пагорбка, авто злітає з дороги і під зляканий вереск дівчини, опиняється в рову.

Пасажири вилітають з авто, всі забруднені, але ніхто серйозно не ушкоджений. Авто не ушкоджене також, але виїхати з рову не може. У студента роздерлася штанина і він соромливо зчепив її якоюсь галузкою. Хлопці пробують спільними силами випхати авто на дорогу, але даремно.

Дівчина відходить убік, до недалекої річки, вмивається й причісує волосся. Хлопці ще якийсь час морочаться з авто, а тоді й собі йдуть до річки і вмиваються. Сонце в zenіті...

— Не лишається нічого іншого, — каже журналіст, — як чекати, поки хтось над'їде з допомогою...

— Ні, — озвалася дівчина, — доведеться йти 5-6 миль до найближчої фарми і звідти зателефонувати до поліції. Хто піде зі мною?

— Я піду! — прохопився студент і, вагаючись, глянув на свої забруднені, роздерті штани.

— Я! — сказав журналіст.

Високий мовчить.

Дівчина очікуюче дивиться на нього кілька секунд і, не діждавшись відповіді, з удаваною об'єктивністю каже:

— Я думаю, що найкраще йти тому, хто найменше вивалюється в болоті...

Хлопці уважно глянули на себе і один на одного. Найменше забрудненим був Джан. Він підвівся і з байдужим виглядом пішов за дівчиною...

Двоє інших лишилися на березі. Посідавши на прибережному камінні, закурили. Біля ніг протікала швидка річка, з чистою, прозорою водою.

— Шкода... — сказав студент.

— Що шкода? — спитав журналіст.

— Що так сталося... — мелянхолійно сказав студент. — Що забруднився в болоті та ще й подер ці нікчемні штани... Якби не це, то пішов би з нею, а так Івась...

Журналіст сміється.

Кадр міняється. Недалеко від них, лісовою стежкою йде обдертий і п'яний канадський волоцюга — "бом". Він співає якусь ковбойську пісню і щось бурмоче сам до себе. Час-до-часу зупиняється між деревами, шукає у глибочній кишені штанів пляшку, витягає її і, примовляючи, п'є по кілька ковтків. Обтирає губи рукавом, ховає пляшку до кишені і, закинувши палицю з торбою на плече, та по п'яному наспівуючи, йде далі.

Кадр міняється.

— Добре було б скупатися, — каже журналіст, поглядаючи на сонце.

— Що ж, можна, — згоджується студент і, роздягнувшись, кидається у хвилі. — Ух! — вигукує він, — з біса ж холодна вода!

Журналіст роздягається й собі й стрибає в воду. Обоє, весело перегукуючись, плывуть за течією все далі й далі від берега...

З лісу, співаючи, виходить п'яний волоцюга. Ідучи стежкою над берегом, натрапляє на одяг хлопців. Оглянувшись на всі боки і не бачачи нікого, волоцюга запихає руку в кишені лишеного одягу і, не знайшовши нічого, спересердя дає одягові копняка ногою. Одяг падає в річку і пливе з течією, а волоцюга, підхопивши свого клунка, і співаючи, йде далі своєю дорогою.

Кадр міняється. Івась та Ені йдуть полями і розмовляють.

— Тато, — каже Ені, — багато розповідали

мені про Україну, про Дніпро і Запорізьку Січ. Ми часто граємо представлення про запорізьких козаків і гетьманів... Тато дуже люблять ці представлення, часом аж плачуть. А мама дуже люблять вишивки. У нас у хаті багато вишивок... Чи це правда, що в старому краю за вишивку тепер садять до джаїл?

Івась всміхнувся.

— Можливо. Але справа загалом не у вишивках. Це було б спрощенням проблеми. Нам охоче дозволять і вишивки, і шаровари, навіть навмисне підігріватимуть наш сентимент до них, аби ми ще хоч роки сто були шароварною, а не державною нацією...

Ені (помовчавши): — Я не дуже розумію ці справи... Але я люблю українські пісні і сама співаю — вдома і в нашій галі. Особливо подобається мені ця (співає):

Якщо ти мене покохаєш,
Дарую ці квіти тобі...

Івась (посміхаючись): — Гарно... Як приїдемо до вашого міста, то влаштуємо концерт. Наш колега Василь також співає, та ще й як!

Співрозмовці підійшли до будинку, на якому написано: "POLICE".

Кадр міняється. Знову та місцевість, де авто злетіло з дороги. Берег річки, а на березі, похнюпившись, сидять у самих підштанцях студент і журналіст. Сонце хилиться до заходу.

— Холодніє, — каже студент, поглянувши на сонце. — Не розумію, кому було потрібне наше шмаття?...

— А найгірше, що нема чого закурити, — додає журналіст. — А тут ще й комарі! — сердито ляскає себе по ногах долонею.

— А що як доведеться тут ночувати? — трохи злякано питає студент.

— Пропали! — каже журналіст. — Заїдять! Краще йдімо звідси десь подалі від води, може десь знайдемо укриття наніч...

Підводяться і йдуть лісною дорогою від річки. Журналіст попереду, за ним студент. Смеркає. В темноті вони збиваються з дороги і при місячному світлі продираються крізь хащі чагарників.

— Чорт! — розпачливо гукає ззаду студент, — я весь обдряпався, куди ми йдемо?

— Або я знаю? — мелянхолійно відповідає журналіст. — Треба вибратися з цих хащів. (Прислухається). — Десь, здається, гавкає собака? (Обоє слухають).

— Пішли в цей бік!

Знову продираються хащами в напрямі собачого гавкання і виходять на галявину, серед якої в місячному світлі біліє невеличка хатина. В хатині світліть.

— Властиво, — каже журналіст, спиняючись, — в такому вигляді, вночі, та ще й не знаючи англійської мови, нам ніяк не можна показатись на людські очі. Може тут поблизу є якась повітка, чи щось у цьому роді?

(Далі буде)

Володимир БІЛЯВ

НАДІЇ

Надії — мрії, вас чи дожену?
Щасливий той, хто не відчує втоми
Тяжких доріг, що ними в чужину
Я мандрував від батьківського дому.

Та той щасливіший, хто в мандрах пригада
Все, що було близьке і непомітне,
Бо стане певною його хистка хода
І сад бажань в душі його розквітне.

Стократ щасливий той, хто зрікся благ і див,
Мандруючи по світі вбогим пішим,
Щоб тільки впасти в буйний шелест нив,
До рідної землі устами прикипівши.

ВЕРБИ

Дивлюсь на них — вони шукають броду,
І в спокій вод забрівши до колін,
Спинаються, свою уздрівши вроду,
Віддаючи красі своїй уклін.

О, смутку верб, моя недавня втіхо!
До вас, до вас у надвечірній час
Приходив я, освітлений і тихий,
Бодай на мить поглянути на вас,

Щоб спогадів хмільну пригубить чашу
І враз полинути до берега того,
Де небо вічності огорне душі наші,
Дочасних пристрастей тамуючи вогонь.

1946

КАШТАНИ

Ніч зачинає браму золоту
За пасмом синіх гір. А у саду
Зійшлись каштани під віконцем —
Стоять і журяться за сонцем.
Немов за юнню давніх літ діди.
Зітхають тихо й на чийсь сліди
Злітає білий квіт, неначе милий спогад.
Стоять каштани й моляться до Бога:
— Подай нам, Господи, погожих, ясних днів,
Даруй нам щедро сонця золотого,
А в люту зиму безтурботних снів.

1947

ПРИВІТАННЯ

Євгенію Петренку, культ-освітнього референта філії, члена танцювальної групи, співочої групи дівчат та ансамблю бандуристів ОДУМ-у і Володимира Косого, активного члена філії та ансамблю бандуристів, вітаємо з одруженням і бажаємо їм щастя, здоров'я та всього найкращого в подружньому житті.

Філія ОДУМ-у Чикаго

Віталій БЕНДЕР

ОСІНЬ

Вже не пам'ятаю імени автора картини, на якій березовий гай, голублений сонцем і налитий спокоєм, застиг у спалахах жовтогарячих барв. Здається, Левітан. А назву запам'ятав: "Золота осінь". Тиха, осяйна, прозора, терпко пахуча золота осінь.

Краще б цей осяяний образ розлився спокоєм отут за вікном і заслонив собою оцю журливу осінь, одну з тих, що кожного року б'ють по струнах нашої душі черговим печальним акордом. Звичайно, якщо душа взагалі, має струни тонкого болю. Якщо у вас їх немає, тоді осінь для вас — лише пора року і перечулення наших поетів, що виливаються римами про ключі відлітаючих журавлів, не можуть вас вразити.

В такому випадку я можу вам лише заздрити. Бо осінь для мене — це сумна, що крає душу, пісня. Це мотив, що кожного року стукає міном у захлопану шибку вікна. Це тужлива мелодія, що місяцями тортує слух і наганяє жалі за чимось, що, можливо, не варте й спомину.

Колись, як був я ще малим хлоп'ям, моя мати часто розповідала мені про старого катеринщика, що день-у-день награвав на ринку ту саму мелодію. В ній бриніло таке страждання, така туга за чимось прекрасним, що перехожі, хоч і чули вже цей потік звуків сто разів, обов'язково зупинялися й стояли, доки останній акорд не танув в січці дрібного дощу. Прихід осені завжди пригадує мені того катеринщика. Тоді в моїй уяві постає дідусь, що, під звуки катеринки лине думками, до весен пахучих, до обіймів під самотніми ліхтарями й до днів, коли життя пилося ущерть наливою квартою. Тоді я бачу його, зігнутаго старого, що не бачить нікого і не чує нічого навколо, лише пливе на звуках своєї катеринки кудись назад, навздогін за юнню, хоч і не здогнати йому її ніколи...

Осінь. Солоні вітри здувають з дахів пилюгу літа, зривають з понурих дерев останні листки і шпурляють їх на брук. Темнуваті хмари повільно затягають обрій і крадькома підповзають до фабричних димарів. Напоєні осінньою журбою, вони плачуть січкуватим дощем і вмивають ним засмучене, брудне місто. Сонце скупішає на промені, частіше зодягається в червонявий обруч, ніби нехтує своїм одвічним обов'язком гріти землю теплом, і під темп жалібного маршу плентается дорогами всесвіту.

Осінь. Я стою біля вікна й дивлюся на заховану в комір вулицю. Люди якісь зосереджені, замкнуті в собі, скупі на усмішку. На парканах сажневі афіші порозпускали патьоки червоної фарби, що спливає по дошках, як кров, немов би перед ними постріляно невинних. В повітрі, на вулиці, в кімнаті — пригноблюючий песимізм. Осінь...

Беру книжку, механічно листаю сторінки, пробігаю рядки діалогів, але тяжкий мозок, розквашений сльотою дня, не хоче сприйняти вичитаної розповіді про весну. Припалюю цигарку і, вдивляючись в сизий дим, навертаюся до осені, яку колись бачив на полотні. "Золота осінь" А, може, та осінь-красуня такою вдалася лише на картині? Може, в житті мистця такої золотої осені ніколи й не було? Може, всі його осені були заплаканими, захлисканими печаллю, отакими понурими, як і оця, що тепер ридає за вікном? А він не піддався її пригноблюючо-печальним подихам, пензлем створив свою осінь, розкішну, чарівну, привітну. Видно, мистець не піддався гнітючій меланхолії. Мабуть, монотонне дудіння дощу в шибку зроджувало в ньому виличний усміх і жагу жити...

І я випростуюся. Усміхаюся до зарюманого дня за вікном і виходжу на вулицю. Хай свіще холодний вітер, хай б'ють краплини у відкриті груди, і хай над містом витає печаль. Не кожна золота осінь обов'язково соняшна. Але *тридцять* осінь нашого життя МУСИТЬ бути золотою. На половині життєвої дороги ще скільки незнаного, втаємниченого, захованого, непередбаченого, ще скільки невідкритого, ще скільки нездійсненого, що піддаватися мінору — це не хотіти жити.

Я сміюся до півраного на клапті неба і, розбризкуючи ногами калюжі, йду і йду на двобій з безнадійністю. Я хочу перемогти її ударом твердження, що оця вогкість, оця сльота докрути і є золотою осінню. Справжня печальна осінь ще прийде, ще встигне надірвати серце тугою за багатьма речами і за цією непривітною, але молододою осінню також.

А тепер... А тепер лише розірвати сорочку на грудях, виставити проти дощу примхливе серце і твердо до нього промовити: серце, не дурій! Не кисни, коли життя лежить під ногами непочатим шляхом. Ступай по ньому і замість прислухатися до ридання катеринки, заспівай бадьорий, запальний марш. Бийся влучними ударами і регочися з осінніх патьоків. Бо ридання природи не сміє заглушити наказу життя:

— Серце, вперед! Нам — жити!

Віталій Бендер народився 1923 р. на Донбасі в родині робітника. Перед війною — студент вищої школи. З 1941 р. по 1944 перебував у советській армії, потім військовополонений в Німеччині, з осені 1944 — вояк дивізії "Галичина".

Писати почав у 1946 р. в Риміні, Італія. З 1947 р. живе в Англії. Написав і видрукував багато новель, а також повісті: "Марко Бурджа" (1946), "Шляхом пімсти" (1947), "Марш молодости" (1954). Готує до друку трилогію. Активний громадський діяч.

СЛОВО ДО МОЛОДІ

(Дещо скорочене)

Дорогі друзі одумівці і шановні гості!

Хочу поділитися з вами своїми думками і тим, що тривожить багатьох з нас.

Перш за все хочу нагадати про ювілейний рік Лесі Українки, і як її творчість стосується нашого часу. Друге — зібрати підписи до петиції в обороні Валентина Мороза, а третє — познайомити вас з книжками п. І. Коляски, канадійця українського походження, який не так давно прожив два роки в Україні і був свідком нищення української мови і культури.

Всі ці теми одна з одною пов'язані і я спробую довести це. Але насамперед хочу сказати, що всі ми мусимо цікавитися і знати, що діється сьогодні в Україні. Я вважаю, що це є найважливіше завдання для нас українців.

Я занялася публіцистичною рекламою, такою маленькою Publicity Campaign, бо вважаю важливим підтримувати тих людей, які так багато часу віддають і так своїм життям ризикують, обороняючи українську мову й культуру, розповідаючи правду про поневолення і визиск України.

Москва не припиняє своєї чорної роботи, не перестає нищити українську мову, вона різними способами гальмує і придушує її розвиток. Тому ми повинні, як ніколи досі, шанувати нашу мову і бути завжди готовими підтримати тих людей, які твердо стоять в її обороні. Адже, мова — це душу народу, без неї він мертвий. Тож не даймо їй загинути.

Найкраще це ми можемо зробити тим, що самі будемо тут плекати рідну мову, підтримувати українську пресу, церкву, школи й оселі і різні українські імпрези. У цьому наша сила, бо це те, що допоможе нам зберегти нашу мову, а з нею і нашу українську ідентичність від знищення.

Сюди надходять вістки з України, що українські громадські організації, які є в Америці і Канаді підтримують там людей на дусі і їхню надію на визволення.

Ось уривок з такого листа:

"Будьте Ви там, далеко від нас, нашими "емісарами", представниками нашого славного минулого і нашої культури перед чужинецьким світом. Розкажіть їм про те, чого ми не в силі розказати, бо ворог закриває нам уста, а тих, що наважилися говорити правду, карає й жорстоко гнобить. Ви там, хоч далеко від нас, але з Вами пов'язана вся наша надія на наше остаточне визволення. Будьте сильними! Помагайте звідтіля відбивати наступ нового, але вже змодернізованого Джін Гіс-Хана. Найбільше він боїться правди про Україну". ("Свобода", 26 лютого, 1970).

А це ще один: "Ви на волі. Вас багато — 4 мільйони. Розкошуєте, бенкетуєте... Чому мало допомагаєте нам! Наш нарід вигибає. Нас ни-

щить задушливий шовінізм Москви". ("Вільне Слово", 8 травня, 1971).

Я подала тільки два приклади, а їх є багато. І справді, хіба українська мова і сучасні події в Україні не варті нашої уваги?

Українські письменники і студенти ризикують своїм життям аби зберегти нашу мову, бо знають, що коли занепадає мова, занепадає і культура того народу і сам він зникає.

На нас, українській молоді, лежить відповідальність і обов'язок зберегти свою мову. Для цього маємо тут широкі можливості. Ніхто не забороняє нам говорити, читати, писати, думати по українському і творити нові культурні цінності. Ми маємо тут повне право морально підтримувати і обороняти тих людей, які за ці права борються в Україні.

Світ байдужий до скривджених, не терпить слабих. Він не цікавиться, не помічає їх аж поки вони самі не піднесуть голос у своїй обороні. Цей голос уже піднісся в Україні, бо люди там не можуть більше мовчати, прийшов час обороняти своє. І ми повинні помагати в цьому скільки маємо сили і можливості. Світ рахується з людьми, які дбають про себе і мають відвагу захищати себе.

Останнім часом чужомовна преса приділяє чимало уваги українським справам, бо чує і знає про протести в Україні.

Офіційна радянська преса не друкує матеріалів про правдивий стан української мови і культури і так з'явилася захлавна література, що розкриває дійсне становище в Україні. Дуже важливим є читати цю літературу, що приходить сюди з України. Оборонці українського народу і його культури, ризикуючи своїм життям, намагаються повідомити світ про загрозливий стан української мови і культури, що стоять перед цілковитим знищенням. Їхні книжки варті нашої уваги. Вони розбуджують національне почуття і зацікавлення українською справою. Читаймо їх і рекомендуймо своїм друзям. Віддаймо нескореним пошану і моральну підтримку хоч цим маленьким чином.

У 100-річчя нашої геніяльної поетки і великої патріотки Лесі Українки читаймо її твори, якими вона розбуджувала високі почуття в людей, запалювала їх любов'ю до правди, до рідного краю. Не жаліймо, ані часу, ані труду — читаймо її твори, і вони збагатять наш розум і душу, відкриють нам досі незнані обрії, запалять любов до свого народу і гордість за його багатовікову історію і високу культуру.

Леся Українка горіла найщирішою любов'ю до свого народу. Всю свою моральну силу віддала йому, боліла за його долю. Її гаряче, щире серце бажало збудити оспалих людей зі сну. Вона хо-

тіла доторкнутися до кожного серця, кинути іскру в кожную душу, щоб ми відчули, що доля народу залежить від кожного з нас.

Твори Лесі Українки актуальні і тепер. Читачи їх ми побачимо духовий зв'язок між нею і тими в Україні, які присвятили свій труд і життя обороні української мови і культури.

Про те, що творчість Лесі Українки є невичерпним джерелом натхнення для нас, свідчить вірш Миколи Сингаївського "До Лесі":

Є джерело у світі —
вічно клекочуче, сяюче
і глибинне.
Іду напитись!
Є у світі вулкан —
вічно діючий, з вибухом
полум'я правди.
Іду по вогонь!
І є з-поміж сяючих зір
геніяльна, вселюдська
зоря України.
Іду по світло!
Тому до Лесі
сучасність моя
і майбутність прямує!

Це ніби відповідь на заклик поетки:

Вставайте хто живий,
В кого думка повстала!
Година для праці настала!
Не бійся досвітньої мли, —
Досвітній огонь запали,
Коли ще зоря не заграла!

Подано ще уривок з вірша "Лесі Українці"
Андрія Малишка:

Над озерами, де Поліщина
І Волищина квітне айстрами
Де життя твоє незаміщене,
Ані майстрами, ні підмайстрами.

Мліє вечір над сторінками
Час гортає ті Заповіти,
Встала квіткою - Ломикаменем,
Щоб імперію розвалити:
Всю напудрену, із начосками,
Із царевими недоносками!

того самого, що написав пісню "Рушничок", яку знаємо всі, і промова якого у 1965 р. в Києві стане не менш відомою за його пісню. Про неї можна прочитати в книжці І. Коляски "Два роки в Україні". В ній є також і про виступ І. Дзюби в обороні українського народу, яку київські студенти гучно оплескували.

В цих книжках прочитаєте про русифікацію, нищення української мови і боротьбу за неї, про заборону вшанування Т. Шевченка, про зневагу до наших історичних і культурних святинь, про підпал бібліотеки, де згоріло багато українських унікальних книжок й історичних паперів, про ненависть російської влади до українців і всього українського і про опір, який чинять українці цій навалі.

На події в Україні реагує і преса у вільному

світі. Цього року відома журналістка Едіт Рузвельт — (внучка колишнього американського президента) написала статтю про нищення української культури, про переслідування і засуд Валентина Мороза. Цю статтю було вміщено в багатьох американських часописах і на неї відгукнулися читачі їх. Ось кілька з них:

"Прикро, що українців позбавляють їхньої улюбленої батьківщини, але ще прикріше, що їхню культуру цілковито нищиться".

Д-р Рід. Трентон, Нью-Джерсі.

"Я знаю, що нація, яка свідомо цих проблем (викладені в "Хроніці опору") може будувати своє майбутнє на базі знання, а не ігноратії".

Д-р Штайн, Пітсбург Університет.

"Чи є щось, що ми могли б зробити, щоб виявити свій протест проти нищення української культури".

Ф. Підпапеллі, Спокане, Ваш.

Мушу згадати, що й бельгійські студенти приєдналися до наших протестів. Цього року вони в своєму журналі присвятили дуже велику статтю опору в Україні, а на обкладинці журналу дали знімку Валентина Мороза з написом: "Свободу Валентині Морозові!" ("Свобода", 16-го липня, 1971 р.). Так багато людей в різних країнах морально підтримують нас у нашій боротьбі за Україну.

Якже можемо стояти ми осторонь неї, спокійно дивитися на нищення нашої мови, культури, цілого народу? Хіба нас не зворушує і не дивує велика відвага і самопожертва Мороза, Караванського, Чорновола, яку вони виявили перед нищителями України?

Відповіддю на ці питання є цьогорічна демонстрація в Торонті, Канада та в інших країнах, на яких тисячі українців виступили в обороні своїх земляків в Україні, що їх так тяжко карає Москва.

Нашим обов'язком є всіма способами морально підтримувати відважних, допомагати їм чим можемо. Тут, у вільному світі ніхто не каратиме нас за це.

Галина СИДОРЕЦЬ

"Слово до молоді" Галина Сидорець, одумівка з Трентону, виголосила під час зустрічі ОДУМ-у США й Канади на одумівській оселі "Київ", біля Нью-Йорку, 5-го вересня 1971 року.

Галина також влаштувала там виставку книжок та вірізок з українських і чужомовних часописів і журналів про переслідування української інтелігенції в Україні та нищення української культури.

Крім того вона спорядила на оселі квітник з водограєм посередині і назвала його "Нова мрія". Цим Галина мала на меті заохотити учасників зустрічі до нових ідей в організаційній та громадській праці.

На заклик п. Мельника з Лондону, Канада, присутні зложили 76.61 дол., як допомогу Галині в дальшій праці. Однак вона пожертвувала цю су-

(Закінчення на стор. 23)

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

У П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ПРАЦІ

У червні ц. р. філія ОДУМ-у в Торонто святковим концертом відзначила 5-ліття праці ансамблю бандуристів ім. Г. Хоткевича. Залю Центральної Технічної Школи заповнили бажаючі почути й побачити нашу талановиту молодь. Конференсьє концерту був Віктор Духнай.

Першим виступив мішаний хор, який у супроводі ювілятив-бандуристів проспівав народню пісню "Повій, вітре", (соліст П. Гончаренко) та три пісні літературного походження: "Сонце заходить" (солістка Г. Черняк), "Ніч яка, Господи" (соліст П. Гончаренко) і "Україно, зоре моя" та історичну "Пісню про Нечая". Ансамбль ім. Хоткевича виконав також музичний етюд для бандур.

Потім дівочий хор у супроводі ансамблю бандуристів заспівав "Колискову" — слова відомого українського поета Б. Олександрова — та "Ой червона калинонько".

Загальна любов і пошана нашого загалу до капелі бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом Г. Китастого всім відомі. І якщо ми не можемо частіше чути цілу капелю, то цього вечора присутні мали приємність почути принаймні двох її членів — Петра Гончаренка та Петра Китастого, які гостинно завітали до нас з Детройта. Заслужені бандуристи майстерно виконали напрочуд мелодійну і малознану історичну пісню про зруйнування Січі та народню — "Лугом іду, коня веду".

Танцювальна група "Веснянка" під керівництвом М. Балдецького закінчила першу частину концерту добре аранжованим танком "Гуцулка".

"Веснянці" ж таки припало розпочати другу частину вечора хореографічним твором "Вечерниці", який тепло сприйняли глядачі.

Після виступу енергійних танцюристів на сцені знову ювілят-ансамбль бандуристів ім. Г. Хоткевича під керівництвом пані Валентини Родак — його творця і вчителя. Бандуристи виконали віночок з українських народніх пісень і "Запорізький марш".

Бандуристи Петро Гончаренко і Петро Китастий з ансамблем бандуристів ім. Г. Хоткевича.

Танцювальна група "Веснянка"

Дівочий хор "Молода Україна" в Торонто

Дівочий хор у супроводі бандур продовжив концерт ліричною, всіма улюбленою піснею "Ой співаночки мої" та "Київським вальсом".

Наші гості, члени капелі ім. Шевченка, приготували присутнім ще одну приємність: цього разу П. Китастих та П. Гончаренко виконали "Наші будні — розгорнена книга" — марш ОДУМ-у, "Дозволь мені, мати" і жартівливу "Садом, садом, кумасенько".

П. Гончаренко в короткому вітальному слові висловив своє задоволення розвитком кобзарського мистецтва серед нашої молоді і подякував п. В. Родак за її невтомну працю з бандуристами.

Далі дівочий хор проспівав сучасні пісні: "Пісня про Україну" та "Сонечко", а мішаний хор у супроводі акордеонів — пісню "Люблю Полісся".

Концерт закінчився запальним "Гопаком" та побажанням хору всім: "І в вас і в нас хай буде гаразд".

У свою чергу хотілося подякувати всім виконавцям і учасникам концерту за виїзятково приємний вечір, а ансамблю бандуристів ім. Гн. Хоткевича побажати успішної творчої праці й нових успіхів.

**Ч и т а й т е! Передплачуйте!
П о ш и р ю й т е!
"М О Л О Д У У К Р А І Н У"**

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у США І КАНАДИ

Як і попередніх років, 4 і 5 вересня на оселі ОДУМ-у "Київ" відбулася цьогорічна зустріч одумівців та старшого громадянства США і Канади.

З Чикаго на зустріч прибули два автобуси та кільканадцять авт, покриваючи близько тисячі миль в одну сторону, з Торонта, Канада—автобус та авта, а решта одумівців та прихильників поз'їздилися з близьких до оселі околиць.

Першого дня зустрічі відбулися відбиванкові змагання між хлоп'ячими й дівчачими дружинами з Торонто, Чикаго та Трентону. Переходову чашу ОДУМ-у США дістала відбиванкова дружина з Трентону. В змаганнях між дружинами Канади і США переможцями вийшли одумівці з Торонта, які повезли з собою переходову чашу. Змагуни-дівчата з Чикаго перемогли дружину одумівок з Торонта й дістали переходову чашу.

Команда виховників Юного ОДУМ-у організувала зустріч усіх учасників дотеперішніх таборів курсу виховників. Відбулася вона в лісі, біля річки, де учасники 5-го табору виховників Юного ОДУМ-у мали нічну мандрівку. На цій зустрічі видано учасникам велику і малу емблему учасника табору виховників.

Увечері цього ж дня мистецькі групи ОДУМ-у Торонто і Чикаго виступили з концертом у виповненій вщерть залі на оселі Українського Народного Союзу "Союзівці". З Торонто в концерті виступали хор "Молода Україна" і ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича під керівництвом Валі Родак та танцювальна група "Веселка", якою керує Микола Балдецький. З Чикаго виступав хор, ансамбль бандуристів і група дівчат в супроводі струнного ансамблю під керівництвом Анатолія Луппо та танцювальна група, якою керує Іван Іващенко.

В неділю 5 вересня після Служби Божої, яку відправив от. Іл'яшенко, а хором диригував Петро Гурський, відбулася дефіляда, під час якої до одумівців і гостей промовляв голова ЦК ОДУМ-у Юрій Криволап, який зазначив, що ця зустріч влаштовується у ювілейний рік 50-ліття відродження Української Православної Автокефальної Церкви.

Того ж дня на площі оселі ОДУМ-у під відкритим небом відбувся концерт мистецьких груп, що виступали на "Союзівці", до них долучилися бандуристи з Міннеаполісу Таня Вовк і Галина Гайова, вокальна група дівчат з Монреалю та юний танцюрист Юрій Павлюк з Торонта, який виконав танець "Чумак". Програмою керував Леонід Ліщина.

Цей концерт закінчено цікавим показом книжок про Україну англійською мовою, який підготувала одумівка з Трентону, Галина Сидорець. В своєму слові вона звернула увагу присутніх, що в соті роковини з дня народження Лесі Українки, ми зобов'язані посилено вивчати українську мову, культуру, історію та поширювати правду про Україну, розповідаючи байдужому світові про переслідування в Україні молодих інтелектуалістів, яких за їхні домагання справедливості для українського народу засилають до концентраційних таборів, переслідують, звільняють з праці, очорнюють. Між іншим, ця працююча одумівка, при допомозі свого батька, спорудила на оселі ОДУМ-у водограй, який прикрашає оселю.

Після концерту під звуки оркестри молодих одумівців, на свіжому повітрі відбулася забава. Перед від'їздом багатьох додому, зібралися коло ватри попрощатися до наступного року, до нової зустрічі.

З нагоди зустрічі ОДУМ-у Канади і США вироблено жетон в оформленні Олексія Пошиваника, який красувався на грудях кожного учасника зустрічі.

Реф. преси ОДУМ-у

НЕЗАБУТНЯ ПОДОРОЖ

Помалу починають крутитися колеса і потяг, набираючи швидкості, відходить зі станції.

Нарешті, після кількох тижнів наполегливої праці і багатьох проб, ми вирушили до Дафин, Манітоба, щоб взяти участь у шостому українському національному фестивалі, що відбувається там щороку.

Їхало нас п'ятеро бандуристок з капели бандуристів ім. Г. Хоткевича. На жаль, наша диригентка пані В. Родак не могла з нами поїхати. Замість неї поїхала пані Бурак, щоб допомогти нам у дорозі. Виїхали ми з Торонто у понеділок 26 липня увечері. Протягом довгої подорожі читали, співали, жартували, зробили також дві проби. В потязі мали нагоду познайомитися з цікавими людьми. Ми були зливані, як багато з них зацікавилися нашими бандурами і піснями.

Служба Божа під час зустрічі одумівської молоді на оселі "Київ". США.

Монтреальські одумівки співають на зустрічі молоді.

Прибули до Вінніпегу 27 липня пізно. Переночувавши у тітці однієї з бандуристок, пішли на пресову конференцію. Тут ми зустрілися не лише з представниками преси, але й з членами інших мистецьких груп Канади й Америки, які мали виступати на фестивалі.

Увечері виїхали до Дафин, що є 200 миль на північ від Вінніпегу. Їхати було не дуже при-

ємно, бо йшов дощ і забивав через щілини, а на підлозі розтікалися калюжі. Але приємно було познайомитися з "Союзівкою" — танцювальною групою з Нью-Йорку, що їхала з нами в автобусі.

У Дафин нас розмістили по кімнатах у вірентованій на час фестивалю резиденціальній школі. Це була наша домівка на час нашого перебування у Дафин.

Бандуристки на параді у Дафін.

Бандуристки слухають молодого піаніста.

На другий день після сніданку, постаченого спонзорами, ми пішли подивитись містечко. Хоч воно і невеличке, але чисте, впорядковане і виглядає святочно. Всі крамниці оздоблені українськими орнаментами, рясніють скрізь плякати "Вітаємо" — дівки фестивалю, на головній вулиці лине українська музика з голосників на телефонічних стовпах. Люди на вулицях у вишитих сорочках, блузках, суконках, навіть не українці. Ми були здивовані, що ціле містечко взяло таку активну участь у підготовці успішного фестивалю. Але боляче вразило нас те, як мало було чути українську мову — розмовляли нею переважно приїжджі.

У п'ятницю відбулися два концерти, а в суботу — один. В них ми брали участь разом з різноманітними хорами, танцювальними групами, рецитаторами, солістами. Режисером і координатором програми концерту був п. Петро Шелепюк з Нью-Йорку. Програма була цікава, але задовга — тривала понад дванадцять годин без перерви. Наша група виконала п'ять пісень у п'ятницю і чотири в суботу, бо всі учасники мусіли викреслювати кілька точок, щоб скоротити програму.

Як ми виступали?

Тільки один промінь світла супроводжував нас до наших місць на темній сцені. Заля затихла. Це вперше на цьому фестивалі виступають бандуристи. Багато присутніх взагалі ніколи не бачили бандури. По оплесках можна було відчувати, що виступ подобався. Треба сказати, що мікрофони були добре наставлені і нас чули в найдаальших кутках залу, кольорові світла на сцені мінялися відповідно до настрою пісні. Нас так гарно прийняла публіка, що ми на якусь мить відчували себе ніби професіоналами, хоч нам палеко до цього.

Окрім згаданих концертів балетна студія "Євшан зійшла" з Саскатуна дала ще два концерти. Проте, фестиваль складався не лише з концертів. Було досить різних розваг для людей кожного віку. Майже кожного вечора були забави, а вдень — різноманітні змагання, напр., хто з'їсть більше вареників.

В суботу відбувся парад, в яко-

му взяли участь всі виконавці мистецьких точок, делегати з інших місцевостей Канади і США і також спонзори фестивалю.

Під час нашого перебування в Дафін всіх учасників програми частували смачними стравами спонзори фестивалю. Всіх нас гостинно приймали і ми дуже гарно провели час.

Так швидко пролетів тиждень в різних пригодах, що ми й не зчулися, коли настав час повертатися додому. З жалем залишали ми Дафін у неділю увечері. Були дуже задоволені, що познайомилися з багатьма добрими людьми, побачили іншу частину Канади з іншим життям, взяли участь у такому чудовому фестивалі.

Такі поїздки мусили б відбуватися частіше, бо вони корисні як для молоді, що їде, так і для нашої організації. Ми багато і наполегливо працювали, підготовляючись до цього виступу, але горді, що гідно репрезентували ОДУМ там, де про нього так мало знають. Ми маємо солодкі спогади про нашу поїздку, які залишаться з нами на все життя.

На закінчення хочу скласти щирю пошук нашої диригентці пані Валентині Ролак, яка вможливила нам цю поїздку.

Валя ДУХНАЙ

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України" залежить також і від Тебе! Приєднуй нових передплатників "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

УЧАСНИКИ П'ЯТОГО КУРСУ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У

П'ятий курс виховників Юного ОДУМ-у відбувся на оселі ОДУМ-у "Київ" в штаті Нью-Йорк від 26 червня до 10 липня 1971 року. Комендантом табору був Юрій Криволап. На курсі виховників були одумівці з США і Канади з таких міст: Рочестер, Міннеаполіс, Чикаго, Філадельфія, Пасейк, Трентон, Нью-Йорк, Балтімор, Торонто та Монреаль.

З дуже добрим успіхом закінчили курси виховників та дістали ступень **виховника-кандидата** такі особи: Ліда Тарасенко, Оля Дубас, Таня Вовк, Євген Кальман та Віктор Войтихів. З добрим успіхом закінчили: Ірена Татарко, Ірена Скробач, Галина Радюк, Віра Прокопенко, Віра Коновал, та Галина Гайова, з задовільним успіхом: Дмитро Якута, Ліда Хоролець, Оля Спиця та Володимир Криволап. Деякі учасники курсу виховників не склали приписаних іспитів. Вище подані особи, що успішно перейшли програму курсу, склали іспити, захистили першу одумівську пробу та склали одумівську присягу, мають право працювати з гуртками одумівців від 7 до 14 років. Щоб отримати грамоти на новий ступінь **виховника**, вони повинні зголоситись на чергові курси виховників, які влаштовує річно Головна Виховна Рада та Референтура ЦК ОДУМ-у.

На п'ятому курсі виховників закінчили курс на ступінь одумівського **виховника** та отримали посвідку від ЦК ОДУМ-у й мають право самостійно працювати з роями ОДУМ-у з дуже добрим успіхом такі особи: Оля Цехмістро, Юрій Криволап, Галина Жовтоніжка та Світлана Тарасенко. З добрим успіхом закінчили Галина Андрієнко, Петро Ткачук та Наталка Кравилець, з задовільним успіхом закінчив Михайло Строчук.

БАТЬКИ!

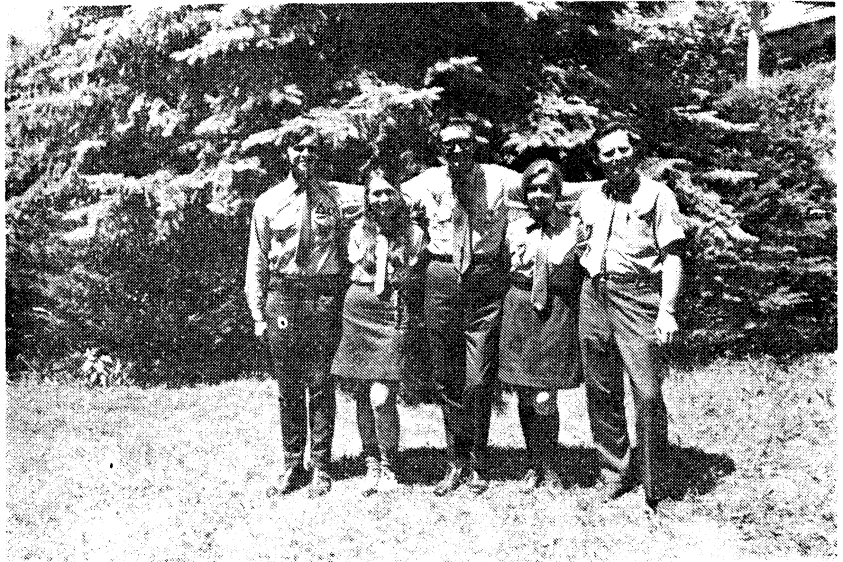
МАТЕРІ!

Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?

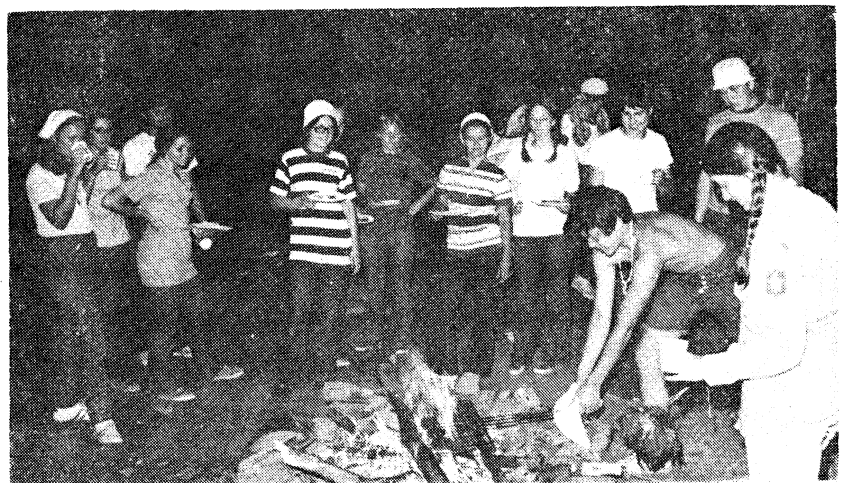
Якщо ні, впишіть їх негайно!

Курсанти під час виступу на концерті. З бандурами Галія Гайова та Таня Вовк з Міннеаполісу.

Команда курсу виховників ОДУМ-у: Зліва направо, Віктор Войтихів, Маруся Бойко, Юрій Криволап, Валентина Лімонченко та Євген Кальман.

Перекуска після цілоденної праці.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Знаючи, що "молодь — це наше майбутнє", українська суспільність звертає увагу на виховання молоді.

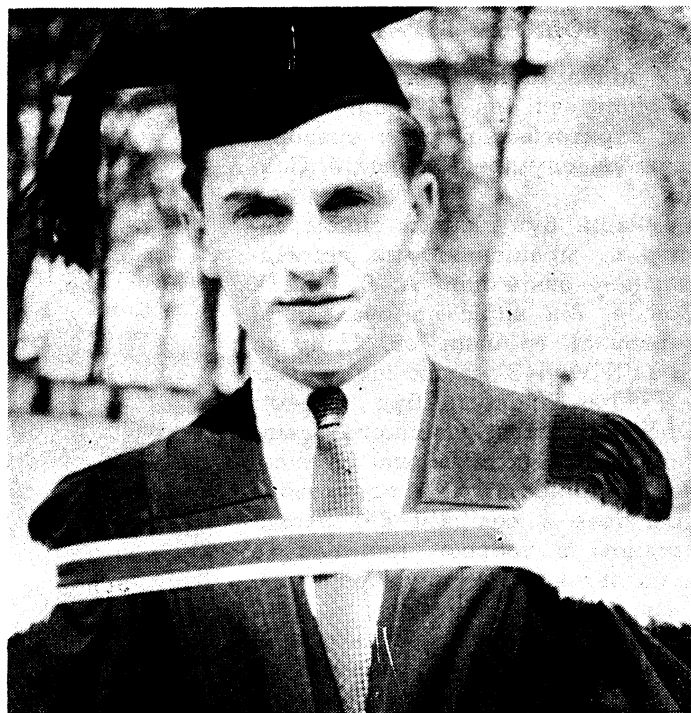
В складних умовах загального морального занепаду батьки, школа, церква, молодечі організації особливо пильнують своїх дітей, намагаючись уберегти їх від згубного впливу вулиці. Однак трапляється, що дехто і з нашої молоді, приваблений галасливими нігілістичними гаслами та підступною намовою замотеличених недоуків, "будівників нового суспільства", збоченців або наркоманів, кидають школи, зрікаються родини і свого середовища та нерозважливо стають на непевний, а часом злочинний життєвий шлях, завдаючи тим великого жалю родині і громаді.

Тому успіх кожної молодої особи українського роду є потіхою і гордістю не лише батьків, але й цілого українського суспільства і яскравим прикладом для наших дітей.

Тут хочемо сказати про одного такого молодого українця Олександра Мельника, сина Ганни і Василя Мельників, активних працівників на громадсько-церковній ниві.

З першого року навчання у Рідній Школі Лесь був пильним учнем і успішно закінчив її. Так само успішно закінчив він державні початкову і середню школи та Мак Гілл університет у Монреалі.

Він був завжди активним у школі й університеті та в ОДУМ-і, як член управи, а потім голова філії ОДУМ-у, в кредитівці "Київ", у церковному та світському хорах, як добрий співак-бас, та з молодих літ навчався гри на фортепіані.

Олександр Мельник

Після успішного закінчення університету Олександр дістав стипендію для дальших студій. Він прагнув досягнути найвищого наукового ступеня і бути науковцем. Наполегливо працюючи він досягнув своєї мети: 6-го жовтня на урочистій церемонії в університеті його вітали з закінченням студій і одержанням докторату з хемії.

Це була радісна подія не лише для його родини, дружини і донечки, та батьків. Разом з ними раділа ціла громада церкви св. Покрови в Монреалі.

І який це прекрасний приклад для нашої молоді!

Щиро вітаємо д-ра Олександра Мельника і бажаємо йому щастя, здоров'я, енергії і успіху в науковій праці.

А. С.

З'їзд ОДУМ-у США

На одній з конференцій Центрального Комітету ОДУМ-у вирішено, що з'їзди ОДУМ-у відбуватимуться раз на два роки, а не кожного року, як раніше.

Двадцятий з'їзд ОДУМ-у США припадає цього року. Він відбудеться 27 листопада 1971 року в Чикаго. Регістрація делегатів та гостей розпочнеться о 8-ій годині ранку в суботу в домі ОДУМ-у при 2516 Дивіжен вулиці.

Частиною з'їзду буде доповідь на тему "Сучасний ОДУМ", яку прочитає референт юнацтва Антін Філімончук. Після обговорення праці та плянів на майбутнє ОДУМ-у, відбудеться спільна вечерея та забава.

Цієї каденції Головну Управу ОДУМ-у очолює Віктор Росинський з Ірвінгтону, а Центральний Комітет ОДУМ-у — д-р Юрій Криволап з Балтімору. На цьому з'їзді має бути вибрана нова Головна Управа та 5 членів Центрального Комітету ОДУМ-у з США (решту вибирається в Канаді).

П Р И В І Т А Н Н Я

Олю Огоновську, члена Головної Управи ОДУМ-у в Канаді та Леоніда Янжолу вітаємо з одруженням і бажаємо їм щастя, здоров'я та успіху в житті.

Філія ОДУМ-у в Торонто

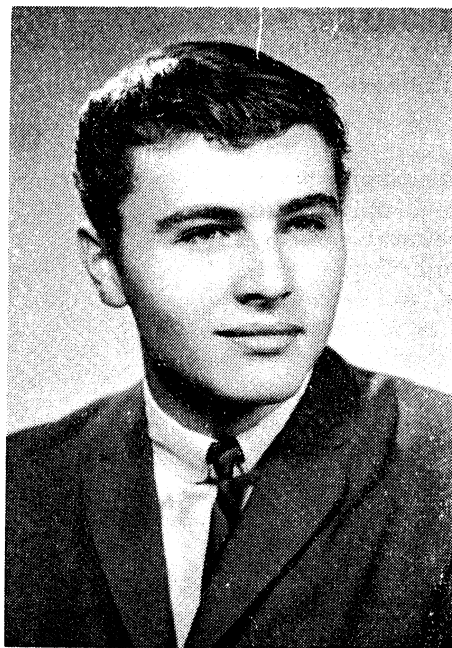
БОЛЮЧА ВТРАТА

У ніч з 10 на 11 жовтня ц. р. в Монреалі на 24 році життя від скритовбивчої руки трагічно загинув одумівець Генадій Сойко.

Генадій був єдиним сином активних працівників на громадсько-церковній ниві А. В. і В. П. Сойків. Він виріс на очах цілої церковної громади св. Покрови та ОДУМ-у. З малих літ учився в Рідній Школі та був членом ОДУМ-у. Після успішного закінчення гайскул студіював у високій вечірній школі і одноразово працював в солідній фінансовій установі з доброю платнею та перспективою в службовій кар'єрі.

Він брав активну участь у провіді ОДУМ-у, як організаційний і спортовий референт, був членом дирекції кредитівки "Київ" (незадовго перед смертю згодився бути директором), брав участь у танцювальній групі ОДУМ-у і понад десять років прислужував священикові в церкві.

Панахиди 13-15 жовтня в похоронному заведенні відправив о. Григорій Філь, а співав церковний хор під диригентурою І. С. Козачка. Під час панахиди зі співчуттям та прощальним словом виступили о. Григорій,

Генадій Сойко

настоятель церкви, проф. А. Степовий від Братства та Виховної Ради ОДУМ-у, Г. Жовтоніжка, голова філії ОДУМ-у і О. Канарейський, голова громади.

15-го жовтня після відправини похорону в церкві, Генадія поховано на цвинтарі Монроаль в українській православній ділянці (громади св. Покрови), де його попрощав від громадських організацій М. Жовтоніжка.

У поминальному обіді взяло участь біля 150 осіб. Зі співчуттям і згадками виступили: о. Григорій, О. Канарейський і від жіночого т-ва ім. Лесі Українки — п-ні Віра Вусата. Щиру подяку склав усіх, хто спричинився до такого величавого похорону, за співчуття і пожертви на нев'янучий вінок, батько Василь Петрович Сойко.

Похорон св. п. Генадія був величавий, бо вбивство юнака-одумівця схвилювало цілу українську колонію в Монреалі. Біля 50 вінків було покладено біля труни та складено на нев'янучий вінок для церкви біля 600 дол.

Пригнобленим горем батькам висловлюємо найглибше співчуття, а Генадієві нехай буде пухом канадійська земля.

Вічна йому пам'ять.

А. С.

СПІВЧУТТЯ

Складаємо глибоке співчуття В. і А. Сойкам у їхній тяжкій втраті єдиного сина, одумівця Генадія.

Хай канадійська земля буде йому легкою!

Управа ОДУМ-у в Монреалі.
Голова: Галина Жовтоніжка.
Секретар: Ніна Горонич.

В. КОРЕВА

ЧАРІВНІ СЛЮЗИ ГЕЛІЯД

(Подано скорочено)

Так уже велося цьому самоцвітові: відколи людина, ідучи берегом моря, перше побачила і взяла у руки золоті камінці, йому були супутні легенди. Одна з них дійшла до нас у переказі римського поета Овідія, котрий оповів її, ґрунтуючись на стародавніх грецьких текстах.

...Син бога сонця Геліоса — Фаетон — ублагав батька, аби дозволив йому один день поправувати сонячною колісницею. Та не втримав юнак коней, і вогненна колісниця помчала до Землі, де від жароти почали висихати моря, запалали ліси. Щоб урятувати землю, могутній Зевс уразив Фаетона блискавкою і той упав у хвилі ріки Ерідан. Від горя Фаетонова мати та його сестри — геліяди — обернулися на тополі, а їхні слюзи зробилися бурштином, що падає в студену воду.

А ось як пояснює походження бурштину на землі литовська легенда.

...На дні Балтики в бурштиновому палаці жила красуня на ймення Юрате. Одного дня дівчина зачула пісню рибалки Костітиса, котрий закинув сіть саме над підводним палацом, і покохала його. Юрате запросила хлопця до себе, і скоро вони побралися. Та довідався про це бог морів Перкунас. Ударом блискавки вбив Костітиса, а Юрате прикував до муру зруйнованого ним палацу. З того часу дівчина оплакує свого судженого, а слюзи її перетворюються на бурштин.

У середні віки щодо походження бурштину висловлювались не менш фантастичні здогади: його вважали за морську піну, яка застигла під

сонячним промінням, нафту, скам'янілу риба'чу ікру.

Про зв'язок бурштину із смолами говорив перший природодослідник Пліній. А славнозвісний історик давнини Тацит писав: "То не що інше. як сік рослини, бо в ньому іноді трапляються звирки й комахи, поміщені в колись рідкий сік..."

1757 року російський вчений Ломоносов у своїй промові в Петербурзькій Академії Наук змалював справжній процес утворення бурштину. Він довів, що то продукт рослинного походження. а саме — скам'яніла смола викопних дерев. Заперечуючи прихильникам мінерального походження бурштину, він сказав: "...з усього знання й послідів хемічних видно, що бути цього не може".

Видатний учений, письменник і мандріжник Олександр Євгенович Ферсман у "Начерках з історії каменю" дав такий опис утворення бурштину.

На початку третинної доби, приблизно за 50 мільйонів років до нашої ери, в районі Балтійського моря був великий суходіл, котрий впродовж мільярдів років омивали південні моря. Клімат тут був субтропічний, росли на тому материкі сосни, піхти, пальми. Од частих гроз і буревіїв дерева ламалися, з вічнозелених бурштинно-носних сосон стікала смола. Пелюстки найдавніших квітів, необачні комахи, мурашки ставали її довічними бранцями, птахи залишали на ній відбитки своїх лап. Дерев падали у вогкий ґрунт, затоплювалися, вкривалися осадами. нашаруваннями. Минули мільйони і мільйони років, ділянки ці піднялися, поросли новими деревами, а похована під 30-40 метровою товщею смола поступово ущільнилася і перетворилася на камінь — бурштин.

Бурштин завозять до нас з далекої північної Європи.

Геродот

Відтоді як люди спізналися з бурштином — а це сталося за неоліту, три-чотири тисячоліття тому, — він зробився найулюбленішим їх матеріалом. Старожитні вироби з бурштину знайдено в похованнях кам'яної доби, на території Прибалтики. Первісна людина, котра добувала його дуже простим способом — збирала після штормів на березі моря, — з допомогою крем'яних знарядь виточувала з нього — фігурки, що мали магичне значення, примітивні прикраси, намистини.

І чи то від властивості бурштину під час тертя електризуватись і притягати різні дрібні предмети, чи то від дивного таємничого світу, який відкривався всередині кожного каменя, люди в усі часи наділяли його надприродною силою. пов'язували з ним сподівання на швидке одужання від хвороб, вірили, що він "не тільки відтіняє красу шкіри, а й додає їй здоров'я, чистого матового тону". Так, у Росії серед дворян було поширене повір'я: якщо на годівницю чи няньку надіти бурштинове намисто, дитина виросте здоровою й дужою. А у нас на Передкарпатті (як і в багатьох

інших місцях) вірили, що пацьорки з бурштину лікують од базедової хвороби.

Спрадавна бурштин був предметом жвавої торгівлі. За кілька століть до нашої ери він згадується в "Одіссеї". Зокрема Гомер каже, що ним торгували фінікійці, і цим пояснює його поширення серед єгиптян, римлян і греків. Під час розкопок стародавнього міста Мікен на Пелопоннесі німецький археолог Г. Шліман виявив багато бурштинових намистин, що їх, як засвідчив хемічний аналіз, було завезено з Прибалтики.

За даними Геродота, Теофраста і Тацита, "золотаві горючі камені" вивозили із Скіфії, де їх добували по берегах річок. Докладні дослідження, проведені "по слідах" висловлювань давніх письменників, привели до райснів Києва і північної Польщі. Та головним історичним районом видобутку бурштину було узбережжя Балтицького моря.

Велика мода на бурштин існувала у Стародавньому Римі. За врядування Нерона цей самоцвіт цінувався так високо, що бурштинова абишиця коштувала більше, ніж раб. Бурштин можна було обміняти на золото, мідь, бронзу. Жінки фарбували волосся в бурштиновий колір або ж рбили перуки з медяного волосся своїх рабинь. Нерон споряджав по балтицький бурштин спеціальні експедиції. Захоплення цим каменем пояснювалось не тільки його красою, а знову ж таки марновірним уявленням, ніби він має цілющу властивість.

Свідчення істориків, вивчення скарбів і бурштинових знахідок допомагає відновити географію поширення бурштину і шляхи його вивозу.

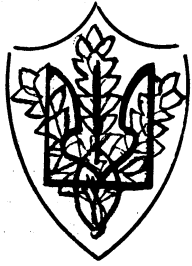
Найраніші торгові шляхи визначились іще в епоху грецької колонізації на Чорному морі. Один з найважливіших серед них — шлях "з варяг у греки".

Великі й цікаві за кольором і формою шматки бурштину, а також, звичайно, інклюзи — бурштин, котрий має включення, використовують як виробні камені. Коли ж трапляється бурштин, що його не ушляхетнює ані окисдоване срібло, ані золото, йому додають декоративности штучно. хоч загальна тенденція — зберігати натуральний вигляд самоцвіту. Процес цей зветься гартуванням.

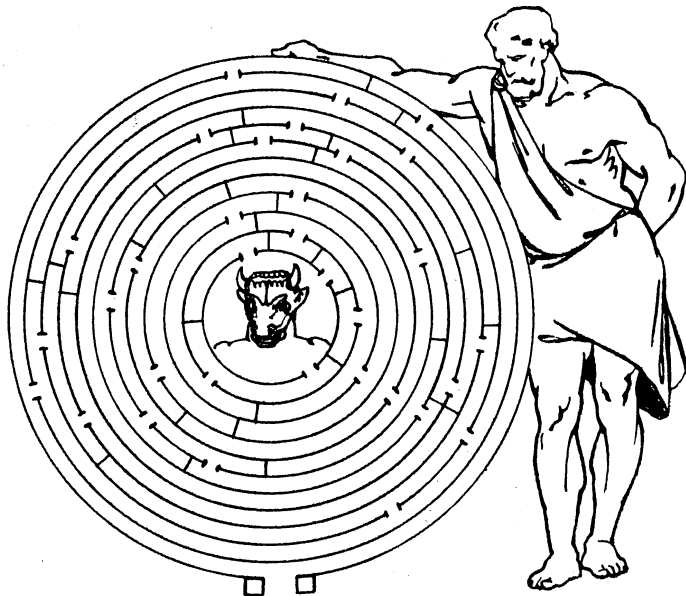
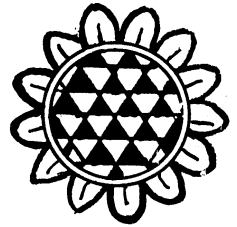
Готові вироби укладають на дека з морським піском і витримують в автоклавах при температурі 200-210°C. При цьому у внутрішній структурі бурштину відбуваються дивні перетворення: він змінює свій колір до червоного чи брунатного, ефірні олії, альдегіди, що входять до його складу, випаровуються і натомість усередині утворюються світлі парасольки, блискітки, які скидаються на риба'чу луску. Гартований бурштин виглядає грайливим і веселим.

Як сировина для хемічної промисловости бурштин — просто-таки невичерпний. З найдрібніших його фракцій виробляють високоякісні лаки для меблевої і консервної промисловости, спеціальні барвники, фотохемікати. Гадають, що велими прислужиться гумовій і фарфоровій проми-

(Закінчення на стор. 21)

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

ПУТЬ ТЕЗЕЯ

Тезей — герой стародавньої грецької міфології. Він звільнив свою країну від неймовірно важкої данини, яку доводилось платити крітському царю Міносу. Кожні дев'ять років до Міноса відправляли семеро дівчат і семеро юнаків, котрих він віддавав на поталу Мінотаврові — чудовиську з тілом людини і головою бика. Це чудовисько жило в лябіринті.

Не так тяжко було вбити його, як після цього вийти з лябіринта. Та дочка царя Міноса, Аріядна, дала Тезеєві клубок ниток. Прив'язавши нитку біля входу, він пробрався в лябіринт, убив Мінотавра, а потім по нитці знайшов вихід з лябіринта.

Спробуйте і ви пройти шлях, яким вийшов Тезей.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ МУЗИКУ?

1. В яких чотирьох операх М. Лисенка автором лібретто був М. Старицький?
2. В яких операх М. Лисенко використав сюжети творів М. Гоголя?
3. Хто автор опери "Катерина", написаної на сюжет одноіменної поеми Т. Шевченка?
4. Скільки симфоній написав Моцарт?
5. Хто був родоначальником американського оперного мистецтва?
6. Як називається музична п'єса, яка виконується в перервах між актами оперної або драматичної вистави?
7. Як називається найвищий дитячий голос?
8. Тему якої української народної пісні Іван Франко поклав в основу сюжету до драми "Украдене щастя"?
9. Який повільний танець має назву американського міста?
10. Назвіть імена трьох знаменитих італійських скрипкових майстрів.

ЧОГО І ЧОМУ?

1. Лисиця, втікаючи від пса, що переслідує її, часто рятується тим, що робить різкі раптові рухи набік саме в ту мить, коли пес готовий схопити її зубами. Чому псові так трудно піймати лисицю?
2. Для чого деякі риби, швидко пливучи, притискають до себе плавники?
3. Чому пахощі квітів ми відчуваємо на віддалі?
4. Чому у наелектризованих людей волосся стає дибом?
5. Чому із усіх дерев найчастіше блискавка б'є в дуба?
6. Чому близькозорі люди, щоб краще бачити, прижмурюють очі?

ТРИНОГІ БІГУНИ

Це жартівливе змагання у бігові полягає ось у чому. Учасники розбиваються на пари. Праву ногу одного бігуна зв'язують з лівою ногою другого. За командою пари біжать до фінішу. Перемагає пара, яка прибігла першою.

Відповіді в наступному числі.

ХВИЛИННІ ВПРАВИ

Розпочався новий учбовий рік. Багато української молоді, відпочивши влітку на таборах серед пишної природи, з новими силами візьмуться за пізнання глибин науки.

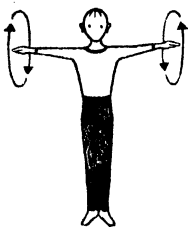
Щоб утримати життєвий тонус на певному рівні і взимку, радимо нашій молоді в перервах між виконанням домашніх завдань робити кількахвилинну руханку.

Пристаючи до неї, треба відкрити вікно, послабити пояс і розціпнути ковнір. Дихати рівномірно через ніс.

Подаємо вправи для юнооду-мівців молодшого віку.

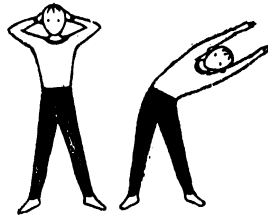
1. Вихідна позиція — основна стійка. На рахунок 1 — ліву ногу відставити назад, на носок, руки піднести через сторони догори, вигнутися, дивитися на долоні — глибокий вдих. На рахунок 2 — повернутися до вихідної позиції, послабити руки, опустити голову і повільно видихнути. На рахунок 3-4 те саме, але відставляючи назад праву ногу. Повторити 4-6 разів.

2. Вихідна позиція — основна стійка. На рахунок 1-4 — одночасні колові рухи випростаними руками назад. На рахунок 5-8 — одночасні колові рухи випростаними руками наперед.

Підносячи руки — вдих. Вправляючи, дивитися прямо перед собою.

Повторити 4-6 разів.

3. Вихідна позиція — стоячи, ноги нарізно, руки за голову. На рахунок 1-2 — нахил вліво, руки догори — видих. На рахунок 3-4 — стати у вихідну позицію — вдих. На рахунок 5-8 — те саме з нахилом вправо.

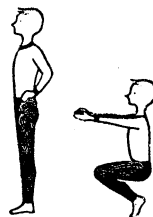
Повторити 4-6 разів у кожний бік.

4. Вихідна позиція — основна стійка. На рахунок 1 — крок лівою ногою чабік, руки набік, долонями догори — вдих. На рахунок 2 — нахил наперед, торкаючись руками підлоги — видих. На рахунок 3 — випростатися, руки набік — вдих. На рахунок 4 — стати у вихідну позицію — видих.

Виконати те саме, починаючи з кроку правою ногою. Натинаючись наперед, не згинати ніг у колінах.

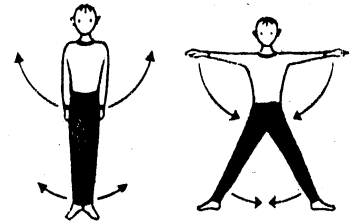
Повторити 4-6 разів у кожний бік.

5. Вихідна позиція — стоячи, руки на поясі. На рахунок 1-2 присісти на носках, руки вперед долонями всередину. На рахунок 3-4 вихідна позиція — вдих.

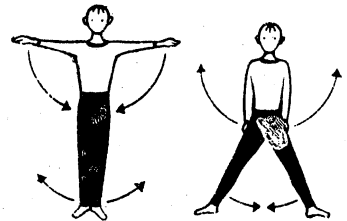
Виконуючи вправу, корпус (тіло) тримати рівно.

Повторити 10-12 разів.

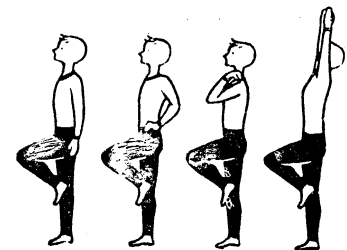

6. Скоки. — Перший варіант. Вихідна позиція — основна стійка. На рахунок 1-2 скок, ноги нарізно, руки набік — вдих. На рахунок 2 — скок у вихідну позицію — видих.

Зробити 10-12 скоків.

Другий варіант. Вихідна позиція — стоячи, руки набік. На рахунок 1 — скок, ноги нарізно, руки вниз — видих. На рахунок 2 — скок у вихідну позицію — вдих.

7. Крок на місці, виконуючи під ліву ногу такі рухи руками: на рахунок 1 — руки донизу, на рахунок 2 — руки на пояс, на рахунок 3 — руки до плечей, на рахунок 4 — руки догори, на рахунок 5-8 — у зворотній послідовності стати у вихідну позицію. Дихати рівномірно.

У хаті кожного одумівця повинен бути журнал
"МОЛОДА УКРАЇНА"

ЗЕЛЕНА АПТЕКА

ЧАГА — ГРИБ ЦІЛОЩИЙ

Здавалося б, про які гриби може йти мова взимку. Та не поспішайте з категоричним запереченням. Серед численних вищих грибів можливі всілякі дива. І є такі, котрі можна бачити протягом цілого року, а збирати й узимку. Ростуть вони головно на деревах і належать до родини трутовикових.

Саме такий трутовиковий гриб трапляється на березі. Звуть його чага або березовий гриб. На Поліссі відомі й такі назви: цир, чорна чуба, березова губа, тощо. Чага має вигляд наросту неправильної форми, чорного кольору з дуже потрісканою поверхнею. Всередині гриб темно-брунатного кольору. Тканина його дуже тверда: її розіб'єш хіба що молотком. Поселяється чага (розмножується спорами) на стовбурі живої берези, якраз там, де утворилася тріщина у корі, а також у місцях випалих сучків.

Нарости чаги бувають різної форми і розміру, досягаючи іноді до півметра завдовжки і ваги близько двох кілограмів.

Чага дуже популярна в народній медицині, де її здавна вживають для лікування шлунково-кишкового тракту та злоякісних пухлин.

Жителі Соловецького острова споконвіку щодня п'ють чай з цього гриба і вірять, що такий

чай може "душити в зародку страшні хвороби".

Широка популярність чаги в народі привернула увагу до неї вчених різних країн. Гриба досліджували як з ботанічної, так і з медичної точок зору. Врешті з'ясовано, що в чазі є комплекс барвних речовин, які легко вбирає вода. Ці речовини власне і мають лікувальні властивості.

Препарати чаги застосовували у лікуванні хворих на рака в останній стадії хвороби, коли ані операція, ані опромінювання вже неможливі. Наслідки показали, що чага помітно поліпшує загальний стан хворого, відновлює працездатність (хоча тільки тимчасово), уповільнює ріст пухлин і розвиток метастаз.

Головне те, що чага зовсім не шкідлива. І тому можна лікувати нею хворих, яких не можна ні оперувати, ні опромінювати, а також хворих на гастрити та виразкові хвороби.

В аптеках чага є у вигляді густого екстракту. А самого гриба можна відшукати в березовому гаю в будь-яку пору року.

Г. Смик,

кандидат біологічних наук
"Р. Ж."

НАВКОЛО НАС

ЗВІДКИ ВЗЯВСЯ ТОСТМАЙСТЕР?

Часто ми читаємо в українських еміграційних часописах, що такий то пан був тостмайстером на якомусь там бенкеті. А що ж воно таке той тостмайстер? Тостмайстер це англійське слово "Toastmaster".

Англія дуже стара держава з давніми традиціями і звичаями, згідно яких регламентується в ній життя, так державне як і приватне.

В Лондоні, як хтось хоче влаштувати офіційне прийняття чи бенкет, той мусить найняти фахівця тостмайстера, який добре знає англійські етикетти. Цей фах існує лише в Англії, хоча останнім часом потроху завмирає. В Лондоні є агенція, яка має близько 90 чоловіків-тостмайстерів, яких навчено у спеціальній школі протягом дев'яти місяців. Там, у

цій школі чоловіки визначають етикетти — приписи поведження і звичаї та повні титули, від найбільших до найменших країн цілого світу. Тостмайстер мусить так вивчити різні титули шляхти, духовництва, орденів, назви устанів, щоб не поминути когось із гостей, хоть би це був звичайний керівник простого підприємства — не пропустити! Для цього є підручник "Whitaker - Almanach" на 88 сторінках якого дрібненьким шрифтом подані різні титули, ордени, так світські як і духовні, всіх країн світу.

Тостмайстер одягнений у білу сорочку та камізельку, в кармачини фраз, через праве плече, як орденська стрічка, наліво спускається темний з білими краями шарф, на руках білі рукавички, в руках молоток.

На прийнятті чи бенкеті він веде гостей до столу і розсаджує їх. Гості сидять за столом тихо, не курять, аж доки тостмайстер

не стукне молотком по столу та гучним голосом не перелічить титули всіх гостей і не скаже їм випити за здоров'я королеви. Європейець, що перший раз у Лондоні, дивиться, а де ж королева.

П'ють англійці за здоров'я своєї королеви, хоч вона сидить собі у Букінгемському палаці. Добре вихований англієць тримається цієї традиції і ніколи не закурить перед традиційним тостом за королеву!

Випитий за здоров'я королеви один ковток є сигналом, що можна їсти, пити, розмовляти, але не голосно.

Тостмайстер регулює тривалість промови чи привітання (3 хв.), оплесків, каже проказувати молитву подяки, сидіти тихо, стукаючи молотком по столу.

Тостмайстерів звуть фельдмаршалами англійського товариського життя.

Скорочений переклад з німецької "Bunte", ч.43, 1970.

ЧОМУ ЗАГІНУЛА ТРОЯ?

Зовсім не тому, що метикуватий Одисей зі своїми вояками сховався в череві дерев'яного коня, якого простодушні троянці затягли у місто. Троя загинула від сміття. Вивезти його із міста неможливо, облога триває не багато не мало — десять років, городяни задихаються від смороду, поширюються хвороби. Цар Пріям і його радники вирішили викидати сміття за кріпосні мюри. По кучугарах сміття, як по драбині, греки й увірвалися в Трою.

Така ж лиха доля загрожувє сучасному людству.

Небо Токіо втратило синій колір. На людних перехрестях стоять автомати, які продають свіже повітря. Ті, хто працює на важких роботах, одягають кисневі маски. Квітучі вишні на горі Фудзіяна, втілення краси для кожного японця, із сніжно-білих перетворилися на блідо-жовті.

Та брудну повинь, яка поглинає Японію, не можна навіть порівняти з тим, що звалилося на Сполучені Штати Америки. Найрозвиненіша, наймогутніша країна західного світу виявилася рекорсменкою за кількістю сміття. Рекорд, щоправда, сумний, але все-таки рекорд.

Щороку Сполучені Штати забруднюють повітря 200 мільйона-

ми тонн ядучого диму й вихлопних газів — приблизно по тонні на кожного американця. Половину "видихають" автомашини, решту — літаки, тепловози, заводи й фабрики.

Щороку в країні викидають на звалище сім мільйонів автомашин, сто мільйонів автопокришок, 28 мільярдів порожніх пляшок, 48 мільярдів консервних банок, 24 мільйони тонн паперових і пластикових пакетів. Всього 165 мільйонів тонн сміття!

Зважте, що спалити вдається лише десять процентів. Те, що залишається — три чверті тонни на людину — валяється обабіч доріг, плаває у прибережних водах, облогою оточує місто. Не забувайте також промисловість — ідеться ж бо про справжній потоп відходів. Сто мільйонів тонн води, яку щорічно використовують американці, повертаються у природу повністю отруєними. Більшість відходів не розкладається, а продукти розкладу порушують кругообіг речовин у біосфері Землі.

Отруєне повітря, отруєні води, отруєна земля, словом, те, що згубило Трою, загрожувє тепер багатьом країнам. Красномовний факт: у Сполучених Штатах бестселером стала книга письменниці біолога Рейчел Карсон "Мовчаз-

на весна"... Вона розповідає, як отрутохімікати знищили все живе на Землі. Ці речовини отруювали не тільки шкідників, але й рослини, тварин. А найголовніше, вони порушили природний комплекс харчування. Переходячи від нижчих до вищих, отрутохімікати не слабшали, навпаки, вони нагромаджувалися в організмах зі складною спадковістю та нервовою системою. Гірше того, їхня концентрація зростала пропорційно питомій вазі мозку. Паразити, які не мали складної нервової системи, пристосовувалися і виживали. Гинули істоти з розвинутим нервовим апаратом і родовим мисленням.

Рейчел Карсон не фантаст, а вчений. Вона не гіперболізує — навіщо? Смертельна небезпека, яка загрожувє планеті, абсолютно реальна, тим більше, що у багатьох країнах продукти великої хемії практично ніхто не контролює. Втім, уряд США виділив на очищення води 15 мільярдів доларів, але це крапля в морі. А отруєне повітря? А отруєна земля? А найважливіше — отруєні байдужістю душі! Очистити душі, очистити повітря, очистити води, очистити землю — важливе завдання людства.

І. Луценко

"Знання та праця"

ЧАРІВНІ СЛЪОЗИ ГЕЛІЯД

(Закінчення із стор. 17)

словості бурштинова олія. Хемічною переробкою з неї одержують штучні оліфи. Бурштинова кислота — білий кристалічний порошок — застосовується в медичній промисловості: на її основі виготовляють ліки проти шлунково-кишкових захворювань. Зовсім недавно вона знайшла нозе застосування.

Бурштин має добрі діелектричні властивості, які набагато підвищуються після його пресування. Тому першокласні ізолятори виготовляють з пресованого бурштинового борошна.

...Іще в далеку давнину люди знали про різні способи, забарвлення коштовних каменів. 2 тисячі років тому греки й римляни змінювали колір агату: по кілька тижнів вони виварювали його у казані з медом. Виходив гарний чорний смугастий камінь. На Уралі, аби надати топазові золотавих барв, його запікали в хлібині: впали у тісто саджали в піч. За часів Нерона забарвлювали і бурштин. Сьогодні для цього є досконаліші способи, на камені діють променями радіо, ультрафіолковим і т. д.

Не знаю, як щодо інших каменів: може, це й

додасть їм краси. Але щодо бурштину тепер знаю напевне: йому стане 250 природних відтінків — стиглого жита, блакитного, п'яного, молочного, зеленого, слонової кістки...

"Наука і суспільство" ч. 12, 1970

Служба Божа для мішаного хору

З нагоди 50-річчя відродження УАПЦ, диригент Сергій Яременко написав Службу Божу для мішаного хору, українською мовою в легкому доступному стилі. Видано чепурно, на гарному папері.

Сергій Яременко має також **щедрівки** і **колядки** для фортепіано та пісні на слова Лесі Українки. Хто б хотів набути ці речі просимо звертатись на таку адресу:

S. EREMENKO

10981 - 132 Street — Edmonton, Alberta

НАВКОЛО СВІТУ

СЕНСАЦІЯ

Під час футбольного матчу в м. Сієна (Італія) один з гравців, незадоволений рішенням судді, зірвав з нього окуляри і втік. Спортивне керівництво покарало бешкетника і позбавило права участі в змаганнях протягом трьох місяців. Яке ж було здивування винуватця, коли через кілька днів опісля він отримав поштою грошовий переказ. Виявилось, що це місцевий спортивний часопис нагородив гравця за "небувалу сенсацію".

АВТО І МОРАЛЬ

Одна з телевізійних передач у США запитала глядачів: "Як розвиток автомобільної промисловості в країні впливає на мораль американців?" За найкращу відповідь пообіцяно чималу грошову нагороду. Її присудили телеглядачеві, який прислав таку відповідь: "Я берусь довести, що із збільшенням у нашій країні кількості автомобілів, стали менше красти коней".

УНІКАЛЬНА КОЛЕКЦІЯ

У місті Сан-Паоло (Бразилія) один з лікарів збирав предмети, що його колеги-хірурги забували всередині оперованих. Хірургічні інструменти, затискувачі не викликають здивування. Як кажуть: "Буває..." Але ось кулькові ручки, гудзики і золота обручка — тут уже замало слова "подив". Чутки про унікальну колекцію дійшли до газет, і ревізори з міністерства охорони поспішили конфіскувати її.

ДО УВАГИ БАТЬКІВ

Педагоги однієї з шкіл Радома (Польща) винайшли спосіб боротьби з курінням учнів: курця відводили до лікаря, і той змушував його випити шклянку риб'ячого жиру. За короткий час всі учні кинули курити.

ХТО ШВИДШЕ?

Недавно в американських часописах промайнуло цікаве повідомлення. 1907 року в Нью-Йорку кінний екіпаж рухався із середньою швидкістю 11,5 км. на годину. Тепер на вулицях цього ж міста автомобілі "мчать" із швидкістю... 6 км. на годину.

МЕТАМОРФОЗИ МАГНИ

Дівчина змащує руку магною, а потім усміхаючись підставляє її під полум'я ацетиленового пальника. Таким оригінальним способом рекламують свій винахід австралійські дослідники, синтезувавши органічну сполуку, яка не закипає навіть при температурі 3000 С. Магна — 904 — так назвали сполуку — не має токсичних властивостей, добре поглинає і випромінює тепло. Її застосовують для зберігання різних матеріалів: металу, пластики, гуми, дерева тощо. Магна-904 не спричиняє корозії, не псує поверхні матеріалів.

МОТЕЛЬ З ПАЛЬМОВОГО ЛИСТЯ

Незвичайним способом прагне залучити авто-туристів один з курортів на Кубі. Тут спорудили мотель, що нагадує індійські поселення. Всі його будівлі з пальмового листа і тростини. Мотель одразу ж став дуже популярним серед чужоземних туристів.

ШТУЧНА КРОВ

У Японії виготовлено штучну кров. Її основний компонент — фторовуглець. Штучна кров виконує функції природної, "трансформуючи" кисень і двоокис вуглецю. Пес, якому 90% крові замінили штучною, прожив 7 місяців.

ЛІКУВАЛЬНИЙ ХЛІБ

Професор Й. Гройен (Голяндія) дійшов висновку, що поширені сьогодні серцеві захворювання спричинені недостаткою в їжі людей білка із зернових культур. Споживання великої кількості пшеничного білка, на думку вченого, не дає відкладатися холестерину в організмі. У Голяндії з'явився лікувальний хліб, який має 24 проценти пшеничного білка.

ПТАШИНИЙ ГОТЕЛЬ

На березі одного з американських озер споруджено сталеву башту в 120 футів заввишки. Вона є, мабуть найбільшим у світі "готелем"... для птахів. По всьому стрижні башти прикріплені шпаківниці, в яких може розміститися водночас 5,280 птахів.

РОЗВ'ЯЗКА

Нелегко доводиться команді англійського супертанкера "Камбрія", водотоннажність якого — 2500 тис. тонн. Матроси перебувають на кормі океанського гіганта, і для того, щоб щось зробити в протилежному кінці судна, їм доводиться щоразу долати по півкілометра. Зрештою капітан знайшов оригінальний вихід із становища: наказав закупити для команди партію велосипедів.

ЦІ ПОТАЙЛИВІ ЧОЛОВІКИ

Чоловіки зайняті хатнім господарством більше, ніж признаються в цьому. Як свідчить анкета, запроваджена одним журналістом, 97 відсотків чоловіків щодня готують на стіл, 77 відсотків стелять постіль, 59 відсотків прибирають у квартирі пилосмоком, 47 відсотків миють посуд, 41 відсоток роблять закупі. Щоправда, є у чоловіків і осоружні заняття: виносити сміття (3%), пришивати гудзики (0%).

СКАЖИ ХТО ТВІЙ СОБАКА!...

"Скажи, якого ти маєш собаку і я скажу тобі, що ти за один", — запевняє французький зоопсихолог Мішель Доде. На його думку, власники пуделів — люди нещирі, власники вівчарок не мають почуття гумору, ті, в кого такси, великодушні, у кого доги — мужні. Найкращі ж люди ті, у кого живуть тер'єри. (Сам Доде має тер'єра). Один власник вівчарки позивав Доде за образу і Доде сказав суддям: "Ось ба-чите самі..."

Біля села Паку (Індія) триметровий удав ковтнув десятирічного хлопця, який спав під гайком. Недалеко від нього спав його товариш, проснувшись, він побіг кликати людей. Коли ж ті прибігли, то з пащі було видно тільки ноги. Починаючи з пащі, рятівники прорубали боки та витягнули хлопця, але він був уже мертвий.

ГУМОР

ПОРОЗУМІЛИСЯ

Журналістка розпитує в'язня:
— Як ви потрапили до в'язниці? Через горілку?
— Невже ви гадаєте, що у в'язниці дають горілку?...

ЗАПРОШЕННЯ

Напис на дверях косметичного салону: "Ласкаво просимо! Нас ніщо не лякає!"

ПОГАНА ПАМ'ЯТЬ

Жінка, зустрівши професора, в якого колись студенткою слухала лекції, питає:
— Пізнаєте, дорогий професоре, пригадуєте?
Професор здивовано дивиться на неї, а тому жінка продовжує:
— Пригадуєте, ви навіть просили моєї руки!
— Так, так, пригадую, — відповідає професор.
— Але не пам'ятаю, чи ви прийняли тоді мою пропозицію?

ГОСТІ

Літня жінка скаржиться своїй приятельці:
— Уяви собі, люба! Вчора я запросила до себе гостей, все йшло як слід доти, поки один з гостей не почав розповідати страшенно цинічного анекдота.. Я його вигнала геть!
— Добре зробила!
— І я так гадала, але за ним вийшли всі гості.
— Куди?
— На вулицю, щоб дослухати до кінця той анекдот.

ДОСВІДЧЕНИЙ БАТЬКО

Продавець: — Подивіться, яка чудова лялька! Варто її покласти, і вона засинає, як справжня дитина.
Покупець: — Ви, мабуть, ще не мали своїх дітей!

СПРАВИ ТЕЛЕФОННІ

— Добрий вечір, люба. Це ти з мамою розмовляла?
— Так, а звідки ти знаєш?
— Бо біля телефону стоїть стілець.

ВІДМІННИЙ БАРОМЕТР

— Ви задоволені барометром, котрий купили в нашому магазині?
— Ще б пак! Відтоді, як я його купив, дощу не було взагалі.

ОРАТОР

— Вчора Перо був неперевершений. Він говорив дві години поспіль на нашій конференції. І як говорив!
— А про що?
— Цього він нам не сказав.

ЦІКАВЕ ВИДОВИЩЕ

У крамницю заходить огрядна жінка:
— Я хотіла б подивитися на купальний костюм, який би мені пасував.
Продавець: — І я теж.

ВИВЧИВ

Учитель ніяк не міг відучити малого Яцека від звички звертатися до нього на "ти". Якось він наказав хлопчикові переписати п'ятдесят разів речення: "До свого вчителя ми маємо звертатися на "ви".

Наступного дня, перевірівши зошит Яцека, вчитель здивовано спитав:

— Чому ти це речення переписав не п'ятдесят разів, а сто?

— Щоб порадувати тебе, — люб'язно відповів Яcek.

ДЕЩО З АНКЕТИ

Молодий чоловік влаштовується на роботу. Директор контори запитує його:

— Ви кажете, що провели на одному місці шість років і що вас там усі любили. А чому ви залишили те місце?

— За амністією.

НАУКА І ЖИТТЯ

Вчений схвильовано вбіг до кімнати:

— Я зв'язався по радіо з марсіянами!

— Дуже приємно, — каже йому дружина. — Але білизну ти й досі не відніс до пральні.

КЛОПІТ З АДВОКАТАМИ

Суддя до засудженого:

— Чому ви не взяли собі захисника?

— Всі адвокати відмовляються вести мою справу, як тільки дізнаються, що я справді не крав цих п'яти мільйонів.

ПОГРОЗА

Адвокат каже своєму клієнтові:

— Вчора до мене звернулася ваша колишня дружина. Вона сказала, коли ви й надалі не будете регулярно висилати їй гроші на дітей, то вона повернеться до вас.

ПОЛІГЛОТ

Директор однієї установи, приймаючи на роботу нового службовця, питає його:

— Ви знаєте есперанто?.. Бо ми листуємося з кількома іноземними установами мовою есперанто. Новий службовець, випнувши груди, пихато відповідає:

— Як я можу не знати?! Адже я десять років там жив.

(Закінчення зі стор. 9)

му на пресовий фонд журналу "Молода Україна".
Галина просила, якщо хтось натрапить на статті про українців у англійській пресі, пересилати їх на таку адресу:

H. Sydorec,
51 Camp Ave., Trenton, N. J. 08610, U.S.A.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Алла Коссовська. **Паморозь**. Поезії. В-во "Кар-би". Обкладинка мисткині Мирослави Ласовської. Нью-Йорк, США. Стор. 78.

Мирослава Ласовська. **Віщування старого дуба**. Феєрія на дві дії з дитячих років Л. Українки. Видання Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України. Нью-Йорк 1971. Музика: Ярополк Ласовський. Графічне оформлення: Ждан Ласовський.

Василь Дончук. **Куди веде казка**. Роман. Стор. 384. В-во "Власна хата". Філадельфія, США, 1971.

Гуцулія — ілюстрований квартальник гуцульського т-ва "Чорногора" в Чикаго, Інк. Ч. 3 (19) літо 1971. Рік V. Редагує колегія. США. Стор. 56.

Українське Православне Слово — орган Української Православної Церкви у США. Ч. 10, жовтень 1971. Р. XXII, Саут Баунд Брук. США.

Світло — український католицький місячник. Ч. 9 (585), вересень і ч. 10 (586) жовтень 1971. Рік XXXIV. Видають ОО. Василяни. Торонто, Канада.

Євангельська Правда, ч. 6 вересень 1971. Рік XXXII. Видає М. Фесенко. Стор. 24. Торонто, Канада.

Наше життя — місячник, ч. 7, липень-серпень, 1971. Рік XXVIII. Видає Союз Українок Америки. Філадельфія, США.

Самостійна Україна — орган Центральної Управи ОДВУ. Ч. 2 (237), вересень 1971. Рік XXIII. Видає Видавнича Спілка в Чикаго. Головний редактор М. Панасюк.

Євангельський Ранок — український християнський місячник. Ч. 1060-1062, липень-вересень 1971. Рік LXVI.

Життя і Школа — незалежний орган українського вчителства та батьків у вільному світі. Двомісячник. Ч. 3 (133), травень-червень 1971. Видавець і редактор д-р В. Луців. Стор. 30. США.

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі — інформативний бюлетень ч. 26, травень 1971. Рік XIII. Париж, Франція.

Крилаті — журнал українського юнацтва ч. 9, вересень 1971. Рік IX. Видає Центральна Управа СУМ. Редагує колегія. Стор. 23. США.

Юнак — журнал пластового юнацтва ч. 10 (100), жовтень 1971. Рік IX. Стор. 32. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. США.

Готуйсь — журнал пластового юнацтва ч. 8-9 (169-170), серпень-вересень і ч. 10 (171), жовтень 1971. Рік IX. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Торонто, Канада.

Мітла — журнал гумору і сатири. Виходить щомісяця. Ч. 8 (266), 1971. Видає Ю. Середяк. Буенос-Айрес. Аргентина.

KULTURA — Szkice, opowiadania, sprawozdania. N. 9/288, 1971. Wydawca: Instytut Literacki. Paryż, France.

ШОСТИЙ ДВОМІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Як за попередніх літ, так і цього року в листопаді - грудні відбудеться інформативно-пропагандивна акція — Двомісячник Української Книжки для дітей і молоді (ДУКДіМ). Оце вже 6-ий раз Об'єднання Працівників для дітей і молоді проголошує цю акцію, закликаючи й заохочуючи до її проведення всю українську громадськість на терені ЗСА й Канади, передусім організації педагогів, школи, батьківські комітети та зокрема організації молоді, ДУКДіМ, що має за завдання пригадати й поживавити справу поширення рідної книжки та преси для дітей і молоді, одержав недавно благословення Ієрархії обох українських церков і запевнення всебічної підтримки збоку українських політичних, громадських, освітніх і господарських централей.

Рідне друковане слово — сторож рідної мови та гарантія її збереження серед молодого покоління. Воно — носій українських моральних і культурних цінностей, без яких молода людина на чужині загубить свою українську свідомість. Такі незаступні чинники збереження тієї свідомості, як рідна церква і рідна школа, не можуть обійтися без своєї головної зброї — рідного і друкованого слова, що єдине може сповнити їх живим і творчим рідним духом.

Проголошуючи 6-ий ДУКДіМ, Об'єднання Працівників Літератури для дітей і молоді закликає і просить весь український актив відповідально провести цю акцію шляхом влаштування відповідних імпрез — літературних вечорів, виставок видань для дітей і молоді, конкурсів юних бібліотекарів і читачів, датками на видавничий фонд "Нашим дітям — ОПЛДМ", а також масовим набуванням рідної виховної літератури у видавництвах і книгарнях та масовим передплачуванням дитячої та юнацької преси.

Наше гасло на листопад - грудень ц. р.: **Не може зватись українським той дїм, де дитина не має книжок рідною мовою.** Купити і прочитати добру рідну книжку коштує так мало, а дає так багато!

**Об'єднання Працівників Літератури
для дітей і молоді**

**ОДУМ — ЦЕ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИХОВУЄ
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАСАДАХ!**

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,
LONDON, ONTARIO
(Pre-mix concrete)

West End Radiator Service

Specializing in
Recoring, Repairing & Cleaning
Radiators of all sizes & kinds

OIL COOLERS - HEATERS

Free Pick-up & Delivery
Open Evenings

MIKE LYSENKO

2624 St. Clair Ave. W.
(West of Jane St.)
Toronto 9, Ontario

TEL.: 763-7575

If busy call 762-0607

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спалень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 College Street

Toronto, Ontario

Telephone: EM 4-1434

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Савченко Марта, Торонто, Канада	\$6.00
Д-р Федоренко Євген, Morris Ілейнс, США	\$3.00
Крамар Андрій, Торонто, Канада	\$2.00
Паламарчук-Тещук Галина, Фі- лядельфія, США	\$0.50
Збірка на весіллі Володимира і Євгенії Косогорів, Чикаго США	\$100.00
Збірка на нев'янучий вінок на похороні св. п. Генадія Сой- ко, Монреаль, Канада	\$25.00
Збірка на нев'янучий вінок св. п. Генадія Сойко, від членів Осередку УРДП в Монреалі, Канада	\$20.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Решитняк Людмила, Іслінгтон, Канада	1
Кравченко Діна, Торонто Канада	1

Усім жертводавцям і прихиль-
никам "М. У." щире спасибі!

Адміністрація "М. У."

НЕДОГЛЯД

У числі 193 "М. У." на сторін-
ці 20, третя шпальта праворуч,
у першому рядку треба читати:
Чижива, а не Чижка.

В абзаці "2. Одумівський квін-
тет..." пропущено члена кварте-
ту Ігоря Ромаса.

Вельмишановних о. Є. Чижива,
І. Ромаса та читачів просимо ви-
бачити нам цей недогляд.

Ред.

Г У М О Р

— Чи не скажете, пане профе-
соре, куди я попаду, якщо, при-
пустімо, з цієї залі просвердлю
отвір через увесь діаметр землі?
— запитав одного разу на лек-
ції студент знаменитого німець-
кого геолога Ремера.

— У психіатричну лікарню.

На курсах водіїв викладач пи-
тає майбутнього шофера:

— Що перш за все повинен
взяти з собою в дорогу водій?

— Аптечку!

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 Jane Street

Toronto 9, Ontario

24-годинна скоро і солідна
обслуга!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

на телефон: 766-3040

ОБСЛУГА ГАРАНТОВАНА!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
на ОСІННІЙ СЕЗОН

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN ST. WEST

Toronto, Ont.

Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

— Тату, на вулиці хтось гукає
на поміч! Можна, я збігаю по-
дивлюся, що трапилося?

— Сиди дома! Завтра визнаєш
про все в газеті.

Ціна 50 центів
в США і Канаді

MR. W. LITWINOW,
48 YORKVIEW DR.,
TORONTO 18, ONT.

194

If not delivered please return to:
MOLODA UKRAINA
Postal Station "M", Box 40
TORONTO 21, ONT., CANADA

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO
(Foundations and floors.)

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ОПАЛОВА ФІРМА FUTURE FUEL OIL LTD.

& Service Station

945 BLOOR STREET WEST
Toronto — Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА

Чищення і напруга форнесів
безплатна.

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас.

Наші телефони:
Tel. Office: LE 6-3551
Tel. Night: RO 2-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до **7 1/2%**
за заощадження
- Малі і великі, особисті
і моргеджові позички
- Життєва асекурація
на ошадження до \$ 2.000
позички до \$10.000
- Особисті чеки, чеки для
подорожуючих
- Оплата за газ, електрику,
воду, і телефон
- 20 років на службі Рідного
Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ.
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В
SO-USE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst Street
Toronto 2-B, Ontario

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

що нараховує понад 24 тисячі членів і понад \$8,500.000.00
членського майна.

Український Робітничий Союз має добірні найновішого типу поліси забезпе-
чення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів.
Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму укра-
їнському народові морально і матеріально в його стремлінні визволитися з
чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну.
Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спор-
товим справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, україн-
ським студентам у вищих школах. Видає свій, демократичного напрямку
часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та
англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх
українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим
розкішним парком, модерно устаткованими кімнатами, купанням у власному
природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою
в Кетскільських Горах в Глен Спей, Н. Й.

Головний осідок УРСоюзу:
440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U. S. A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649